

Βρυξέλλες, 27 Φεβρουαρίου 2025
(OR. en)

6601/25

ENER 40
FISC 41
ECOFIN 218
ENV 105

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	27 Φεβρουαρίου 2025
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2025) 79 final
Θέμα:	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ Σχέδιο δράσης για οικονομικά προσιτή ενέργεια Απελευθέρωση της πραγματικής αξίας της Ενεργειακής μας Ένωσης με σκοπό τη διασφάλιση οικονομικά προσιτής, αποδοτικής και καθαρής ενέργειας για όλους τους Ευρωπαίους

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2025) 79 final.

σνημμ.: COM(2025) 79 final

Βρυξέλλες, 26.2.2025
COM(2025) 79 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Σχέδιο δράσης για οικονομικά προσιτή ενέργεια

**Απελευθέρωση της πραγματικής αξίας της Ενεργειακής μας Ένωσης με σκοπό τη
διασφάλιση οικονομικά προσιτής, αποδοτικής και καθαρής ενέργειας για όλους τους
Ευρωπαίους**

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ενεργειακή μας αγορά τροφοδοτεί την οικονομία μας, στηρίζει την κοινωνία μας και συνδέει τις κοινότητές μας. Μαζί δημιουργήσαμε ανθεκτικά δίκτυα, αποσυνδέσαμε την οικονομική μας μεγέθυνση από τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, μειώσαμε τις εξαρτήσεις μας και επιδείξαμε ηγετικό ρόλο στην παγκόσμια ενεργειακή μετάβαση. Η ΕΕ διαχειρίστηκε την πρόσφατη ενεργειακή κρίση χάρη στην ταχεία ανάπτυξη καθαρής ενέργειας, τη διαφοροποίηση του εφοδιασμού, τη διαθεσιμότητα ενεργειακών διασυνδέσεων ζωτικής σημασίας για την ασφάλειά της και την αλληλεγγύη που επέδειξαν όλα τα κράτη μέλη.

Ωστόσο, υπάρχει **σαφής και επείγουσα ανάγκη ενίσχυσης της Ενεργειακής Ένωσης**. Το υψηλό ενεργειακό κόστος ζημιώνει τους πολίτες μας: η ενεργειακή φτώχεια πλήττει περισσότερους από 46 εκατομμύρια Ευρωπαίους, με δυσανάλογες επιπτώσεις στις ευάλωτες ομάδες¹. Για τις **βιομηχανίες**, οι τιμές λιανικής της ηλεκτρικής ενέργειας έχουν σχεδόν διπλασιαστεί: για έναν μεσαίου μεγέθους βιομηχανικό καταναλωτή, οι τιμές το 2023 παρέμειναν κατά 97 % υψηλότερες από τον μέσο όρο τους για την περίοδο 2014-2020². Το **χάσμα στις τιμές ενέργειας** μεταξύ της ΕΕ και των κύριων ανταγωνιστών μας διευρύνεται³, με κίνδυνο οι νέες επενδύσεις να ευνοούν χώρες εκτός Ευρώπης και οι υφιστάμενες βιομηχανίες να μετεγκατασταθούν, κάτι το οποίο θα έχει ως αποτέλεσμα τη δυνητική διαρροή κρίσιμων βιομηχανιών που αποτελούν κινητήρια δύναμη της οικονομίας και της ανθεκτικότητας της ΕΕ και δημιουργούν ποιοτικές θέσεις εργασίας⁴. Η τρέχουσα κατάσταση υπονομεύει την **παγκόσμια θέση** και τη διεθνή **ανταγωνιστικότητα** της ΕΕ⁵.

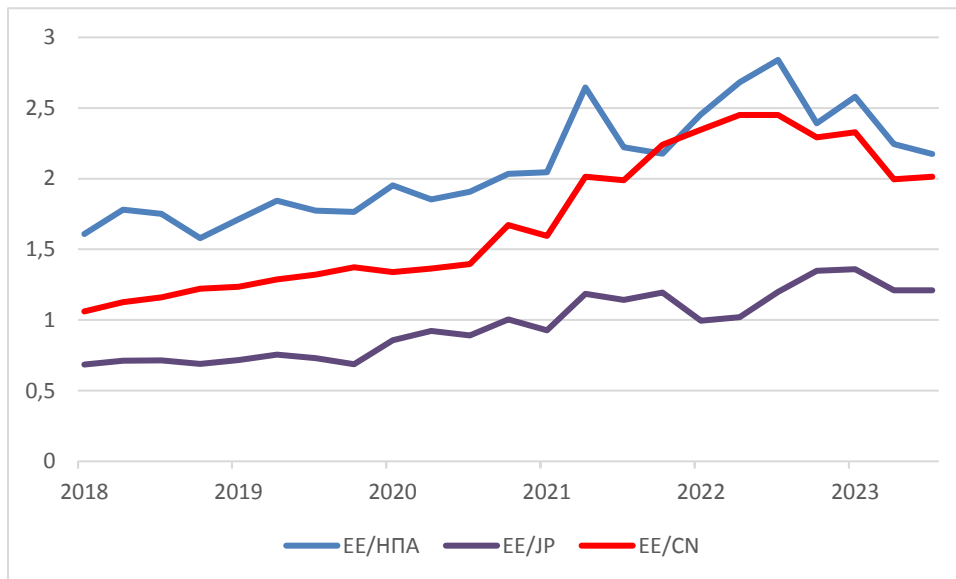
¹ Βάση δεδομένων της Eurostat (διαδικτυακός κωδικός δεδομένων: *ilc_mdes01*).

² [Study on energy prices and costs – Evaluating impacts on households and industry – 2024 edition](#) (Μελέτη σχετικά με τις τιμές και το κόστος της ενέργειας — Αξιολόγηση των επιπτώσεων στα νοικοκυριά και τη βιομηχανία — έκδοση 2024)· Trinomics, 2025.

³ Βλ. διάγραμμα 1. Το δεύτερο τρίμηνο του 2024 οι τιμές λιανικής της ηλεκτρικής ενέργειας για τη βιομηχανία στην ΕΕ ήταν 2,2 φορές υψηλότερες από εκείνες των ΗΠΑ, διπλάσιες από της Κίνας και 1,2 φορές υψηλότερες από της Ιαπωνίας (ιστορικά χαμηλότερες).

⁴ Το 2023 η απασχόληση στον τομέα της ανανεώσιμης ενέργειας στην ΕΕ ανήλθε σε περίπου 1,8 εκατομμύρια. [Renewable energy and jobs: Annual review 2024](#) (Ανανεώσιμη ενέργεια και θέσεις εργασίας: ετήσια επισκόπηση 2024)· IRENA σε συνεργασία με τη ΔΟΕ, 2024.

⁵ [The future of European competitiveness, part B](#) (Το μέλλον της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας), μέρος Β, διάγραμμα 2· Mario Draghi, Σεπτέμβριος 2024. Διεύρυνση της απόκλισης των τιμών λιανικής σε ολόκληρη την ΕΕ, από λιγότερο από 100 EUR/MWh (PT, FI, SE) έως πάνω από 250 EUR/MWh (CY, HU, NL).

Διάγραμμα 1. Ratios of industrial retail electricity prices in global markets (*European Commission estimations*) (Λόγος άνω του 1 σημαίνει ότι οι τιμές της ΕΕ είναι υψηλότερες από τις τιμές της αντίστοιχης τρίτης χώρας)

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή δρομολογεί ένα φιλόδοξο πρόγραμμα για τη στήριξη των πολιτών, των επιχειρήσεων και της βιομηχανίας μας, προωθώντας την ανάπτυξη και τις επενδύσεις και προάγοντας τις προσπάθειες απανθρακοποίησης.

Η **Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας για την ΕΕ⁶** θα καθοδηγήσει τις εργασίες κατά την επόμενη πενταετία προκειμένου να δοθεί νέα ώθηση στον οικονομικό δυναμισμό στην Ευρώπη. Η **συμφωνία για καθαρή βιομηχανία, η στρατηγική μας για την ανάπτυξη και την ευημερία που συνδυάζει το κλίμα και την ανταγωνιστικότητα**, αποτελεί κεντρική συνιστώσα των εν λόγω εργασιών. Στηρίζοντας τη συμφωνία για καθαρή βιομηχανία, το **σχέδιο δράσης για οικονομικά προσιτή ενέργεια** θα επικεντρωθεί στη μείωση του ενεργειακού κόστους για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, τη βιομηχανία και τις κοινότητες σε ολόκληρη την ΕΕ, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες όλων των ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένων των ευάλωτων ομάδων.

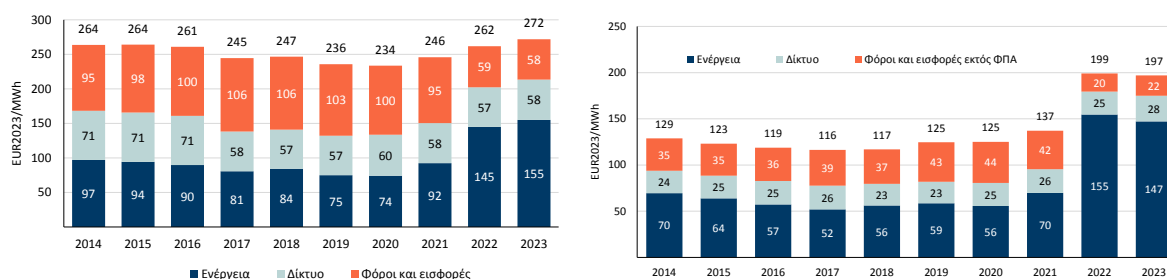
Στο παρόν σχέδιο δράσης παρουσιάζονται μέτρα για τη **μείωση των λογαριασμών ενέργειας βραχυπρόθεσμα**, με παράλληλη **επιτάχυνση της εφαρμογής των απαραίτητων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων για την εξοικονόμηση κόστους και ενίσχυση των ενεργειακών μας συστημάτων με σκοπό τον μετριασμό των μελλοντικών κλυδωνισμών των τιμών**. Με την πλήρη συμμετοχή των κρατών μελών και όλων των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών, αυτές οι **οκτώ δράσεις** για οικονομικά προσιτή ενέργεια θα μειώσουν το ενεργειακό κόστος και θα συμβάλουν στην οικοδόμηση μιας πραγματικής **Ενεργειακής Ένωσης** η οποία θα παρέχει ανταγωνιστικότητα, ασφάλεια, απανθρακοποίηση και δίκαιη μετάβαση, μεταφέροντας στους τελικούς χρήστες τα οφέλη της φθηνότερης ενέργειας.

⁶ [Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας για την ΕΕ](#) [COM(2025) 30 final].

2. ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΤΑΙ Η ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΕ

Οι λογαριασμοί ενέργειας καθορίζονται από **συνδυασμό παραγόντων**: το κόστος ενεργειακού εφοδιασμού που συνδέεται με το συνολικό επίπεδο κατανάλωσης, το κόστος δικτύου, τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης και τη φορολογία. Με τη σειρά του, το κόστος ενεργειακού εφοδιασμού εξαρτάται από τις τιμές χονδρικής, οι οποίες επηρεάζονται από διάφορους παράγοντες, όπως οι συνθήκες προσφοράς και ζήτησης, το ενεργειακό μείγμα, οι διασυνδέσεις, ο ανταγωνισμός, οι καιρικές και γεωπολιτικές συνθήκες, καθώς και ο ανταγωνισμός μεταξύ των προμηθευτών σε επίπεδο λιανικής πώλησης. Σε αυτούς τους παράγοντες οφείλονται οι **διαρθρωτικές προκλήσεις** του ενεργειακού συστήματος της ΕΕ.

Πρώτον, η εξάρτηση της Ευρώπης από **εισαγόμενα ορυκτά καύσιμα** προκαλεί αστάθεια των τιμών της ενέργειας και υψηλότερο κόστος εφοδιασμού, ενώ παράλληλα καθιστά την ΕΕ πιο ευάλωτη στις εξωτερικές πιέσεις και στην αβεβαιότητα που επικρατεί στην παγκόσμια αγορά. Παρότι η ζήτηση φυσικού αερίου μειώθηκε κατά 18 % μεταξύ Αυγούστου 2022 και Μαΐου 2024⁷, η ΕΕ παραμένει εκτεθειμένη στις παγκόσμιες διακυμάνσεις των τιμών των ορυκτών καυσίμων, καθώς το 90 % της ζήτησης φυσικού αερίου καλύπτεται από εισαγωγές⁸. Οι συνέπειες της υπερβολικής εξάρτησης για τον εφοδιασμό ήταν εμφανείς κατά τη διάρκεια της πρόσφατης ενεργειακής κρίσης. Η χρήση των εξαγωγών αερίου ως όπλου εκ μέρους της Ρωσίας οδήγησε σε αβεβαιότητα όσον αφορά τον εφοδιασμό και σε απότομες αυξήσεις των τιμών. Το 2022 οι **δαπάνες της ΕΕ για εισαγωγές ενέργειας από ορυκτά καύσιμα ανήλθαν σε 604 δις. EUR**, μετά το ιστορικά χαμηλό επίπεδο των 163 δις. EUR του 2020⁹. Δεδομένου ότι σημαντικό μερίδιο (28,9 %) του μέσου μείγματος ηλεκτροπαραγωγής της ΕΕ εξακολουθεί να βασίζεται στα ορυκτά καύσιμα¹⁰ και τα καύσιμα που χρησιμοποιούνται στις μεταφορές είναι κυρίως προϊόντα πετρελαίου, το κόστος εισαγωγής ορυκτών καυσίμων έχει **σημαντικό αντίκτυπο στους λογαριασμούς ενέργειας των καταναλωτών** (βλ. διάγραμμα 2).

Διάγραμμα 2. Λογαριασμοί ηλεκτρικού ρεύματος στην ΕΕ για τα νοικοκυριά (ζώνη DD, αριστερά) και τη βιομηχανία (ζώνη ID, δεξιά) σε πραγματικές τιμές του 2023¹¹

Δεύτερον, **οι ανεπάρκειες και η έλλειψη πλήρους ενοποίησης του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας** επηρεάζουν επίσης τους λογαριασμούς ενέργειας. Η Ευρώπη διαθέτει

⁷ [Impact Assessment Report for Europe's 2040 climate target](#) (Εκθεση εκτίμησης επιπτώσεων σχετικά με τον κλιματικό στόχο της Ευρώπης για το 2040) [SWD(2024) 63 final, παράρτημα 8 (μέρος 3/5), σημείο 1.2.3].

⁸ [Στατιστικά στοιχεία της Eurostat για το φυσικό αέριο](#). Η Ευρώπη εισήγαγε 273 bcm το 2024, έναντι 334 bcm το 2022.

⁹ [Εκθεση σχετικά με τις τιμές και το κόστος της ενέργειας στην Ευρώπη](#) [COM(2024) 136 final]. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Μάρτιος 2024.

¹⁰ [European electricity review 2025](#) (Ευρωπαϊκή επισκόπηση ηλεκτρικής ενέργειας 2025). EMBER, Ιανουάριος 2025.

¹¹ Eurostat: [nrg_pc_204_c](#) και [nrg_pc_205_c](#), 17 Φεβρουαρίου 2025.

το πιο ενοποιημένο δίκτυο παγκοσμίως, αλλά πρέπει να επιτευχθούν περισσότερα όσον αφορά τις διασυνδέσεις, τις υποδομές δικτύου, την ενοποίηση και την ευελιξία του ενεργειακού συστήματος, ώστε να ενισχυθεί η ενσωμάτωση φθηνότερων και καθαρότερων πηγών ενέργειας. Οι χρονοβόρες διαδικασίες αδειοδότησης για έργα καθαρής ενέργειας και δικτύου εμποδίζουν περαιτέρω την πρόοδο. Σύμφωνα με τις τρέχουσες εκτιμήσεις, έως το 2030 περίπου οι μισές από τις διασυννοριακές ανάγκες της ΕΕ σε νέα δυναμικότητα ηλεκτρικής ενέργειας δεν θα καλύπτονται¹², πράγμα το οποίο θα εμποδίζει την πλήρη ενοποίηση της αγοράς ενέργειας.

Τέλος, η **αύξηση του κόστους του συστήματος**, που καλύπτεται από τα τέλη δικτύου, τους φόρους και τις εισφορές, συμβάλλει στην περαιτέρω αύξηση των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας και αποτελεί σημαντικό μέρος του λογαριασμού, ο οποίος ενδέχεται να αυξηθεί περισσότερο, καθώς τα δίκτυά μας θα χρειαστούν σημαντικές επενδύσεις κατά τα επόμενα έτη.

3. ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΜΙΑΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΠΙΟ ΠΡΟΣΙΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Η ενεργειακή πολιτική της ΕΕ σε σημείο καμπής

Η ενέργεια αποτελεί δομικό στοιχείο και κινητήρια δύναμη της Ένωσής μας. Ωστόσο, μολονότι έχουμε οικοδομήσει μια στενά διασυνδεδεμένη αγορά ενέργειας, δεν έχουμε ακόμη μια **πραγματική Ενεργειακή Ένωση**. Βρισκόμαστε σε κρίσιμη καμπή για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε είναι σαφείς και επείγουσες. Το ενεργειακό μας κόστος παραμένει συγκριτικά υψηλό και **θέτει την Ευρώπη σε πραγματικό κίνδυνο αποβιομηχάνισης**, αποτελώντας παράλληλα κρίσιμη απειλή για την οικονομία μας.

Το κόστος της αδράνειας είναι υψηλότερο από το κόστος της δράσης. Η στασιμότητα στα μέσα της πορείας προς την απανθρακοποίηση επιβαρύνει τις οικονομίες μας και τη βιομηχανική μας ικανότητα. Για παράδειγμα, το 2023 η περικοπή της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές μόνο στη Γερμανία κόστισε περισσότερα από 3 δισ. EUR, ενώ οι καταναλωτές και οι επιχειρήσεις έχασαν τα οφέλη από την παραγωγή αυτής της φθηνής ενέργειας. Επιπλέον, καθώς αυξάνεται η πολυπλοκότητα του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας, το ίδιο συμβαίνει και με το κόστος: το κόστος διαχείρισης της συμφόρησης του δικτύου, κυρίως από την ανακατανομή, έφθασε στο επίπεδο ρεκόρ των 5,2 δισ. EUR το 2022¹³ και θα μπορούσε να ανέλθει στα 26 δισ. EUR έως το 2030¹⁴. Ο αποτελεσματικότερος τρόπος διαχείρισης αυτού του κόστους είναι οι κοινές και στρατηγικές ευρωπαϊκές επενδύσεις, με παράλληλη διασφάλιση της τεχνολογικής ουδετερότητας.

Το κόστος της μη ολοκλήρωσης της μετάβασης επιτείνεται από το **κόστος της ελλιπούς αξιοποίησης της ενιαίας αγοράς μας** και της δυνατότητάς της να μειώσει τις τιμές. Για παράδειγμα, το περασμένο καλοκαίρι στη νοτιοανατολική Ευρώπη σημειώθηκαν απότομες αυξήσεις των τιμών κατά τις βραδινές ώρες, κατά μέσο όρο άνω των 250 EUR/MWh, μεταξύ

¹² [Έκθεση παρακολούθησης των υποδομών ηλεκτρικής ενέργειας για το 2024](#)· ACER, Δεκέμβριος 2024.

¹³ Τα τιμολόγια δικτύου ενδέχεται να αυξηθούν σημαντικά με την πάροδο του χρόνου, κατά 60 % έως το 2050 σε σύγκριση με το 2022· [Transmission capacities for cross-zonal trade of electricity and congestion management](#) (Δυναμικότητα μεταφοράς για το διαζωνικό εμπόριο ηλεκτρικής ενέργειας και τη διαχείριση της συμφόρησης)· ACER, Ιούλιος 2024.

¹⁴ [Redispatch and Congestion Management](#) (Διαχείριση ανακατανομής και συμφόρησης)· Κοινό Κέντρο Ερευνών, Μάιος 2024.

άλλων λόγω της έλλειψης διασυννοριακής δυναμικότητας και της ανεπαρκούς ευελιξίας, κάτι που θα μπορούσε να έχει μετριαστεί από ένα πιο διασυνδεδεμένο ενεργειακό σύστημα.

Τροφοδότηση της συμφωνίας για καθαρή βιομηχανία μέσω μιας ισχυρής Ενεργειακής Ένωσης

Παρότι οι προκλήσεις είναι σαφείς, το ίδιο ισχύει και για τον ρόλο της Ενεργειακής Ένωσης στην αντιμετώπισή τους. Με την ενεργειακή κρίση αποκαλύφθηκαν τα σημεία όπου **πρέπει να συνεχίσουμε να ενισχύουμε τις υποδομές μας και να εμβαθύνουμε την ενοποίηση της αγοράς ενέργειας της ΕΕ.**

Έχουμε ήδη λάβει σημαντικά μέτρα. Με το σχέδιο REPowerEU, καταστήσαμε το ενεργειακό μας σύστημα πιο ανθεκτικό, ενισχύοντας την ενεργειακή απόδοση, αναπτύσσοντας καθαρή παραγωγή και διαφοροποιώντας τον εφοδιασμό μας. Επιτεύχθηκε σαφής πρόοδος. Η νέα εγκατεστημένη δυναμικότητα αιολικής και ηλιακής ενέργειας έφτασε στο επίπεδο ρεκόρ των 78 GW το 2024 και οι πωλήσεις αντλιών θερμότητας ανήλθαν σε 3 εκατομμύρια μονάδες τόσο το 2022 όσο και το 2023. Το 2024 η παραγωγή από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας έφθασε στο νέο πρωτοφανές υψηλό ποσοστό του 48 % της ηλεκτρικής ενέργειας στην ΕΕ, σημειώνοντας αύξηση από το 45 % του 2023 και το 41 % του 2022. **Οι προσπάθειές μας απέδωσαν καρπούς:** από την άνοιξη του 2023 οι τιμές του αερίου μειώθηκαν σημαντικά. Τις προσεχείς εβδομάδες η Επιτροπή θα δώσει επίσης επιπλέον ώθηση προς την πλήρη εφαρμογή του REPowerEU με σκοπό τον πλήρη τερματισμό των ρωσικών εισαγωγών ενέργειας. Ωστόσο, για να επιτύχουμε βιώσιμες μακροπρόθεσμες λύσεις, δεν πρέπει να μειώσουμε τις προσπάθειές μας, αλλά να συνεχίσουμε την πορεία μας. Πρέπει επιτέλους να επιτύχουμε μια πραγματική Ενεργειακή Ένωση μέσω **τριών βασικών καταλυτικών παραγόντων.**

Πρώτον, χρειαζόμαστε **μια πλήρως ενοποιημένη αγορά ενέργειας**, η οποία θα υποστηρίζεται από ένα **διασυνδεδεμένο και ψηφιοποιημένο δίκτυο** και ένα συνεκτικό καθεστώς **ρυθμίσεων και διακυβέρνησης**. Η εσωτερική αγορά ενέργειας και η ενοποίηση των ευρωπαϊκών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας ωφελούν ήδη τους καταναλωτές κατά περίπου 34 δισ. EUR ετησίως¹⁵. Με περαιτέρω ενοποίηση τα οφέλη αυτά θα μπορούσαν να αυξηθούν σε 40-43 δισ. EUR ετησίως έως το 2030¹⁶. Θα χρειαστούμε μαζικές αναβαθμίσεις του δικτύου και αυτό θα πρέπει να γίνει με τον οικονομικά αποδοτικότερο τρόπο: με ευρύτερη χρήση των τεχνολογιών βελτίωσης του δικτύου και ευέλικτη χρήση του συστήματος θα μπορούσε να εξοικονομηθεί έως και 35 % του κόστους επέκτασης του συμβατικού δικτύου. Η περιφερειακή συνεργασία σε ολόκληρη την Ευρώπη, η οποία θα υποστηρίζεται από καλύτερη διασυνδεσιμότητα και στενότερο συντονισμό¹⁷, μπορεί να οδηγήσει σε μείωση της ανάγκης επενδύσεων σε σχέση με την ευελιξία έως και κατά 20 %¹⁸.

¹⁵ [ACER's final assessment of the EU wholesale electricity market design](#) (Τελική αξιολόγηση του ACER σχετικά με τον σχεδιασμό της αγοράς χονδρικής πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας της ΕΕ). ACER, Απρίλιος 2022.

¹⁶ [Integrating the EU energy market to foster growth and resilience](#) (Ενοποίηση της αγοράς ενέργειας της ΕΕ για την προώθηση της ανάπτυξης και της ανθεκτικότητας). ΔΝΤ, Ιανουάριος 2025. [Realising the benefits of European market integration](#) (Αξιοποίηση των οφελών από την ενοποίηση της ευρωπαϊκής αγοράς). Baker et al., 2018. Benefits of an integrated European energy market (Τα οφέλη μιας ενοποιημένης ευρωπαϊκής αγοράς ενέργειας). Booz et al., 2013.

¹⁷ [Redispatch and Congestion Management](#) (Διαχείριση ανακατανομής και συμφόρησης). Κοινό Κέντρο Ερευνών, Μάιος 2024.

¹⁸ [Power system flexibility in the Penta region](#) (Ευελιξία του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας στην περιοχή του φόρουμ Penta). Trinomics και Artelys, Μάρτιος 2023.

Δεύτερον, χρειαζόμαστε ένα **απανθρακοποιημένο ενεργειακό σύστημα**, το οποίο θα βασίζεται στη σημαντική αύξηση της **καθαρής ενέργειας και του εξηλεκτρισμού**, με επίκεντρο την **ενεργειακή απόδοση**. Ο κόσμος κινείται ταχύτερα από ποτέ προς την κατεύθυνση της καθαρής ενέργειας. Πέρυσι οι συνολικές δαπάνες για καθαρή ενέργεια έφθασαν στο πρωτοφανές επίπεδο των 1,9 τρις. EUR. Για κάθε ευρώ που επενδύεται σε ορυκτά καύσιμα, δύο ευρώ επενδύονται σε ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές. Θα επιτύχουμε την απανθρακοποίηση, διότι η απανθρακοποίηση προσφέρει όχι μόνο καθαρή ενέργεια, αλλά και ποιοτικές θέσεις εργασίας, ανάπτυξη και ενεργειακή ασφάλεια. Επιπλέον, με τη μείωση του μεριδίου των ορυκτών καυσίμων στο ευρωπαϊκό ενεργειακό σύστημα θα προστατευθούν περαιτέρω οι καταναλωτές από την αστάθεια της αγοράς.

Τρίτον, δεδομένου ότι το φυσικό αέριο εξακολουθεί να αποτελεί μέρος της κατανάλωσης ενέργειας στην Ευρώπη, χρειαζόμαστε μια **πιο διαφανή και ανταγωνιστική αγορά αερίου η οποία θα λειτουργεί εύρυθμα**, ενώ παράλληλα θα συνεχίζονται οι προσπάθειες διαφοροποίησης και μείωσης της ζήτησης. Η ΕΕ παραμένει εκτεθειμένη στις ασταθείς διακυμάνσεις των διεθνών τιμών αερίου. Πρέπει να διασφαλίσουμε ότι η εμπορία του αερίου πραγματοποιείται με δίκαιους όρους, καθώς και να αξιοποιήσουμε τη συλλογική μας δύναμη. Για παράδειγμα, από το 2023 ο μηχανισμός συγκέντρωσης της ζήτησης έχει αντιστοιχήσει 42 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα, ποσότητα ίση με το 13 % της κατανάλωσης αερίου στην ΕΕ κατά την εν λόγω περίοδο.

Εν ολίγοις, **μόνο με την επιτάχυνση των επενδύσεων** σε καθαρή ενέργεια και υποδομές, τη διασφάλιση της υψηλής επιτάχυνσης του εξηλεκτρισμού, την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και την εξασφάλιση διαφάνειας και δικαιοσύνης στις αγορές αερίου, **μπορούμε να καταστήσουμε την ενέργεια οικονομικά προσιτή. Η Ευρώπη χρειάζεται το παρόν σχέδιο δράσης** για τον εξής λόγο: για να αντιδράσει με ταχύτητα και αποφασιστικότητα με στόχο την άμεση μείωση του ενεργειακού κόστους, να καταστήσει το ενεργειακό σύστημα ανθεκτικό στις μελλοντικές εξελίξεις, να προσελκύσει επενδύσεις και να διασφαλίσει την επίτευξη των στόχων. Στο πλαίσιο αυτό, ο εξορθολογισμός του κανονιστικού μας πλαισίου και η μείωση του διοικητικού φόρτου μπορούν να βοηθήσουν τις επιχειρήσεις παρέχοντας διαφάνεια και απλότητα όσον αφορά την ανάπτυξη καθαρών τεχνολογιών. Η συντονισμένη δράση και η δέσμευση των Ευρωπαίων ηγετών στο υψηλότερο πολιτικό επίπεδο είναι ουσιαστικής σημασίας για την υλοποίηση αυτού του μετασχηματιστικού σχεδίου δράσης.

Χωρίς την ενεργειακή μετάβαση, το 2025 οι δαπάνες της ΕΕ για εισαγωγές ορυκτών καυσίμων θα ήταν κατά 45 δισ. EUR υψηλότερες από ό,τι το 2019, ποσό που εκτιμάται ότι αντιστοιχεί στο 0,25 % του ΑΕΠ της ΕΕ.

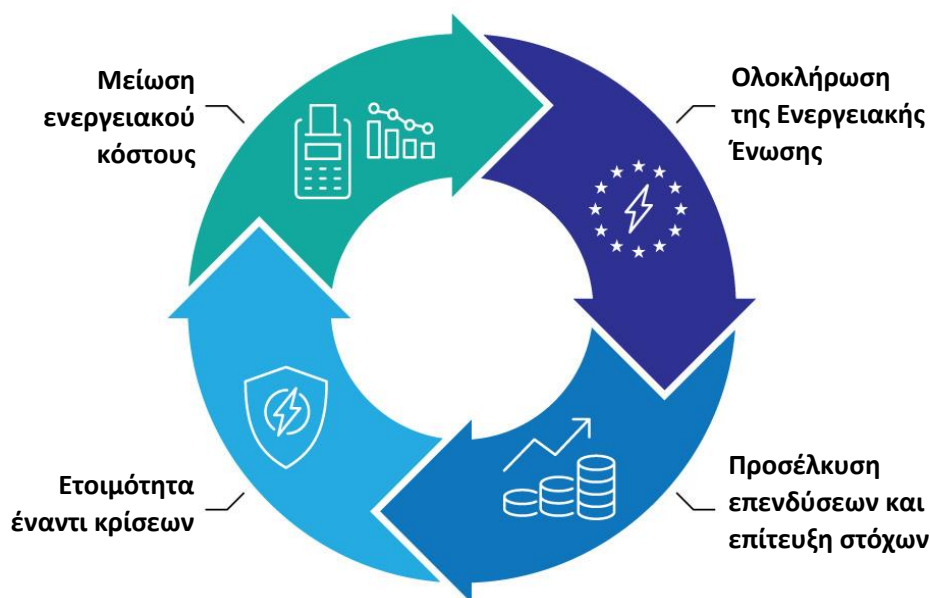
Με την εφαρμογή του παρόντος σχεδίου δράσης **η ΕΕ θα είναι σε θέση να επιταχύνει την επίτευξη οφελών από τη μετάβαση στην καθαρή ενέργεια. Αυτό θα οδηγήσει στη σταθερή ετήσια μείωση των δαπανών της ΕΕ για εισαγωγές ορυκτών καυσίμων με στόχο την εξοικονόμηση 130 δισ. EUR ετησίως έως το 2030**, ποσό που εκτιμάται ότι θα αντιστοιχεί στο **0,65 % του ΑΕΠ έως το 2030**¹⁹. Η εν λόγω εξοικονόμηση από τη μείωση της χρήσης ορυκτών καυσίμων μπορεί να αναλυθεί κατά προσέγγιση σε **τρεις άξονες**: i) στην αύξηση του **εξηλεκτρισμού** και της **ενεργειακής απόδοσης**, με την οποία στη συνέχεια

¹⁹ Εξοικονόμηση το 2025 σε σύγκριση με τον όγκο εισαγωγών του 2019, εκτιμώμενη βάσει παραδοχών για τις τιμές άμεσης παράδοσης των ορυκτών καυσίμων το 2024. Με την παραδοχή των (υψηλότερων) τιμών του 2022, η ετήσια εξοικονόμηση θα αυξηθεί από 140 δισ. EUR το 2025 (περίπου 0,75 % του ΑΕΠ) σε 340 δισ. EUR το 2030 (1,75 % του προβλεπόμενου ΑΕΠ) και έως τα 600 δισ. EUR το 2040 (2,7 % του προβλεπόμενου ΑΕΠ).

θα μειωθεί η συνολική ζήτηση ορυκτών καυσίμων (25 %), και ii) στην αντικατάσταση της επίμονης ζήτησης ορυκτών καυσίμων για την ηλεκτροπαραγωγή με καθαρή ενέργεια (50 %), η οποία θα υποστηρίζεται από iii) **επαρκή δυναμικότητα δικτύου, υποδομές έξυπνων δικτύων και ευελιξία του ενεργειακού συστήματος** (25 %). Η εξοικονόμηση όσον αφορά τις δαπάνες της ΕΕ για εισαγωγές ορυκτών καυσίμων **θα αυξάνεται ετησίως και θα αγγίζει τα 260 δισ. EUR έως το 2040²⁰**.

4. ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΙΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΕΥΡΩΠΑΙΟΥΣ

Στο παρόν σχέδιο δράσης προτείνεται η **ανάληψη άμεσης συντονισμένης δράσης** από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τα κράτη μέλη και τη βιομηχανία με σκοπό: i) τη μείωση του ενεργειακού κόστους για όλους· ii) την ολοκλήρωση της Ενεργειακής Ένωσης· iii) την προσέλκυση επενδύσεων· και iv) την ετοιμότητα έναντι πιθανών ενεργειακών κρίσεων. Οι περισσότερες δράσεις **θα υλοποιηθούν κατά τη διάρκεια του 2025**, με εστίαση στις δράσεις για την παροχή **άμεσης ελάφρυνσης στους καταναλωτές ενέργειας**.

Διάγραμμα 3. Οι τέσσερις πυλώνες του σχεδίου δράσης για οικονομικά προσιτή ενέργεια

Πυλώνας I: Μείωση του ενεργειακού κόστους

Για τη μείωση των δαπανών απαιτείται η αντιμετώπιση των **τριών συνιστωσών του κόστους: του κόστους δικτύου και συστήματος, της φορολογίας και του κόστους εφοδιασμού**. Επιπλέον, δεδομένου ότι το φυσικό αέριο αποτελεί σημαντικό μέρος του μείγματος ηλεκτρικής ενέργειας, η διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας των αγορών αερίου οι τιμές των οποίων βασίζονται στην αγορά θα συμβάλει επίσης στη μείωση των λογαριασμών τόσο του αερίου όσο και του ηλεκτρικού ρεύματος. Επιπλέον, με την

²⁰ 1,2 % του εκτιμώμενου ΑΕΠ της ΕΕ. Η εξοικονόμηση για το 2040 υπολογίζεται βάσει της παραδοχής για φιλοδοξία μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 90 % το 2040.

ενεργειακή απόδοση και την εξοικονόμηση ενέργειας θα μειωθεί η ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας που χρειάζονται οι καταναλωτές.

Δράση 1: Πιο προσιτοί οικονομικά λογαριασμοί ηλεκτρικού ρεύματος

Τα κράτη μέλη μπορούν να μειώσουν τους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος ακόμη και σήμερα. Για τον σκοπό αυτόν, απαιτείται άμεση δράση, καθώς και μεγαλύτερη φιλοδοξία, ιδίως στους τομείς των τελών δικτύου και της φορολογίας.

a) Τέλη δικτύου

Τα τέλη δικτύου χρηματοδοτούν την υλική αναβάθμιση των δικτύων και τη λειτουργία του συστήματος. Απαιτούνται σημαντικά κεφάλαια για επενδύσεις στον εκσυγχρονισμό και στην επέκταση του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας. Αυτό είναι απαραίτητο για τη διευκόλυνση της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, του εξηλεκτρισμού και της νέας ζήτησης από τη βιομηχανία και τις επιχειρήσεις. Ταυτόχρονα, **το κόστος λειτουργίας του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας αυξάνεται**²¹. Με τέλη δικτύου τα οποία θα παρέχουν κίνητρα για την απόδοση του συστήματος και χρήση της καθαρής ηλεκτρικής ενέργειας χαμηλότερου κόστους, θα μπορούσε να μειωθεί ταχέως το κόστος λειτουργίας του συνολικού συστήματος, για παράδειγμα, με τον περιορισμό των αναγκών και του κόστους ανακατανομής, καθώς και της ζήτησης αιχμής και, συνεπώς, των αναγκών για επενδύσεις στο δίκτυο και, τελικά, να μειωθεί η συνιστώσα των τελών δικτύου στον λογαριασμό ενέργειας σε σύγκριση με τη μη λήψη μέτρων.

Επιπλέον, δεδομένου του μεγέθους των επενδύσεων που απαιτούνται, η κατανομή των επενδύσεων αυτών σε βάθος χρόνου μπορεί να συμβάλει στην εξασφάλιση της συγκράτησης του κόστους για τους καταναλωτές. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό καθώς οι προβλέψεις για τις επενδύσεις είναι αβέβαιες όσον αφορά τη μελλοντική αύξηση της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας λόγω του εξηλεκτρισμού, ενώ η χρέωση όλων αυτών των επενδύσεων στους σημερινούς χρήστες ενδέχεται να επιβαρύνει αδικαιολόγητα τους πρώτους χρήστες, με αποτέλεσμα την επιβράδυνση του εξηλεκτρισμού²².

²¹ Από το 2020 έως το 2022, το κόστος ανακατανομής σχεδόν διπλασιάστηκε φθάνοντας τα 4,2 δισ. EUR, οι αντίρροπες συναλλαγές διπλασιάστηκαν στα 0,8 δισ. EUR και άλλες δαπάνες μειώθηκαν σε 0,2 δισ. EUR. Το κόστος διαχείρισης της συμφόρησης εξαρτάται από την απόδοση της λειτουργίας του συστήματος και το κόστος παροχής ηλεκτρικής ενέργειας, το οποίο ήταν ιδιαίτερα υψηλό το 2022 λόγω της ενεργειακής κρίσης. Electricity infrastructure development to support a competitive and sustainable energy system (Ανάπτυξη υποδομών ηλεκτρικής ενέργειας για τη στήριξη ενός ανταγωνιστικού και βιώσιμου ενεργειακού συστήματος)· ACER, Δεκέμβριος 2024.

²² Τα μέτρα αυτά, τα οποία εφαρμόζονται σε φυσικά ή νόμιμα μονοπώλια, δεν είναι πιθανό να συνιστούν κρατική ενίσχυση και μπορούν να ευθυγραμμιστούν με τις αρχές αποτύπωσης του κόστους στα τιμολόγια δικτύου. Βλ. σημεία 188 και 211 της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης, καθώς και σημεία 373-375 των κατευθυντηρίων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας. Για την περίπτωση του γερμανικού βασικού άξονα υδρογόνου, η Επιτροπή έκρινε ότι ένα τέτοιο μέτρο συνιστά συμβατή κρατική ενίσχυση [απόφαση C(2024) 4366 final της Επιτροπής στην υπόθεση SA.113565].

Περιγραφή	Αποδοτικότερα τέλη δικτύου με σκοπό τη μείωση του κόστους για το ενεργειακό σύστημα
Τρόπος	<p>Η Επιτροπή:</p> <ul style="list-style-type: none"> - θα προτείνει τον σχεδιασμό μεθοδολογίας τιμολόγησης για τα τέλη δικτύου με την οποία θα παρέχονται κίνητρα για τη χρήση της ευελιξίας και για επενδύσεις στον εξηλεκτρισμό, διατηρώντας παράλληλα το κίνητρο για επενδύσεις στο δίκτυο και διασφαλίζοντας ισότιμους όρους ανταγωνισμού. Κατ' αυτόν τον τρόπο, οι χρήστες των δικτύων θα έχουν τη δυνατότητα να προσαρμόσουν τη χρήση ενέργειας ή να τη μετατοπίσουν σε ώρες και τόπους που διατίθενται οι φθηνότερες πηγές ενέργειας και στον οικονομικά αποδοτικότερο χρόνο για το συνολικό σύστημα· - εάν χρειαστεί, θα υποβάλει νομοθετική πρόταση για να καταστήσει την εν λόγω μεθοδολογία νομικά δεσμευτική· - θα παρουσιάσει κατευθυντήριες γραμμές για να εξηγήσει τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη θα μπορούσαν, σε στοχευμένες περιπτώσεις, να κάνουν χρήση του δημόσιου προϋπολογισμού τους για τη μείωση των τελών δικτύου προκειμένου να καλυφθεί το πρόσθετο κόστος που προκύπτει από τα μέτρα για την επιτάχυνση της απανθρακοποίησης και της ενοποίησης της αγοράς, ιδίως όσον αφορά τις γραμμές διασύνδεσης, τις σημαντικές αναβαθμίσεις του δικτύου ή τις υποδομές υπεράκτιας διασύνδεσης με το δίκτυο, σύμφωνα με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις και τη νομοθεσία περί ανταγωνισμού. Για παράδειγμα, μέσω του κρατικού προϋπολογισμού μπορεί να καταστεί δυνατή η ταχύτερη απόσβεση για όσους επενδύουν στο δίκτυο και παράλληλα να αποφευχθούν οι απότομες αυξήσεις των τιμών για τους καταναλωτές· - θα παρουσιάσει κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις προληπτικές επενδύσεις για τα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας, εξασφαλίζοντας παράλληλα προσιτές τιμές για τους καταναλωτές, με σκοπό την περαιτέρω στήριξη των διαχειριστών συστημάτων, των ρυθμιστικών αρχών και των κρατών μελών.
Χρόνος	Β' τρίμηνο του 2025
Αντίκτυπος	Με την ευελιξία θα μειωθεί η ζήτηση αιχμής και θα περιοριστούν τόσο το κόστος για το ενεργειακό σύστημα όσο και οι συνολικές ανάγκες επενδύσεων σε νέα δίκτυα . Εάν αποφευχθεί η ανεξέλεγκτη αύξηση του κόστους διαχείρισης του δικτύου, το οποίο διαφορετικά θα ανέλθει σε έως 26 δισ. EUR έως το 2030, θα μειωθούν τα τέλη δικτύου που θα καταβάλλουν οι καταναλωτές μέσω του λογαριασμού ηλεκτρικού ρεύματος.

b) Φόροι και εισφορές

Με τους υψηλούς φόρους επί των λογαριασμών αυξημένης χρήσης ηλεκτρικού ρεύματος και την τρέχουσα δομή της φορολογίας δεν αποθαρρύνεται η χρήση ορυκτών καυσίμων έναντι της χρήσης ηλεκτρικής ενέργειας, με αποτέλεσμα την επιβράδυνση του εξηλεκτρισμού και της ζήτησης για φθηνή εγχώρια ηλεκτρική ενέργεια. Στην ηλεκτρική ενέργεια επιβάλλονται δύο βασικοί φόροι: ο ΦΠΑ και η φορολόγηση της ενέργειας —σε συνδυασμό με άλλους εθνικούς φόρους. Στην οδηγία για τη φορολόγηση της ενέργειας²³ προβλέπεται η ελάχιστη φορολόγηση (ειδικός φόρος κατανάλωσης) της ηλεκτρικής ενέργειας και παρέχεται στα

²³ [Οδηγία 2003/96/EK του Συμβουλίου σχετικά με την αναδιάρθρωση του κοινοτικού πλαισίου φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας.](#)

κράτη μέλη η δυνατότητα να μειώσουν τον φορολογικό συντελεστή στο μηδέν, όπου αυτό είναι νομικά εφικτό, για τις ενεργοβόρες βιομηχανίες και τα νοικοκυριά, καθώς και για όλες τις βιομηχανίες στην περίπτωση της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

Η μείωση της φορολογίας **αποδείχθηκε πολύ αποτελεσματική όσον αφορά τη συγκράτηση των λογαριασμών ενέργειας** κατά τη διάρκεια της ενεργειακής κρίσης, όταν τα κράτη μέλη εφάρμοσαν μειώσεις του ΦΠΑ και των ενεργειακών φόρων, καθώς και μεταβιβάσεις εσόδων σε ευάλωτες ομάδες²⁴. Στη Γαλλία, για παράδειγμα, ο φόρος κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας μειώθηκε από τα 22,5 EUR/MWh στα 0,6 EUR/MWh²⁵. Η στήριξη αυτή θα πρέπει να αποσκοπεί ιδιαίτερα στην αποτελεσματική επίτευξη του στόχου, με παράλληλη ελαχιστοποίηση του δημοσιονομικού κόστους²⁶.

Περιγραφή	Χαμηλότερη φορολόγηση της ηλεκτρικής ενέργειας και αφαίρεση των συνιστωσών μη ενεργειακού κόστους από τους λογαριασμούς
Τρόπος	<p>Το Συμβούλιο θα πρέπει να ολοκληρώσει την αναθεώρηση της οδηγίας για τη φορολογία της ενέργειας, η οποία προτάθηκε το 2021 και έχει ως στόχο: i) την ευθυγράμμιση της φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων με τις πολιτικές της ΕΕ για την ενέργεια και το κλίμα· ii) την προώθηση καθαρών τεχνολογιών· και iii) την κατάργηση παρωχημένων απαλλαγών και μειωμένων συντελεστών που ενθαρρύνουν επί του παρόντος τη χρήση ορυκτών καυσίμων. Η Επιτροπή είναι πρόθυμη να συνεχίσει να υποστηρίζει την έγκρισή της.</p> <p>Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι τα κράτη μέλη μπορούν i) να προβούν στη μείωση εθνικών φόρων και εισφορών στον λογαριασμό ηλεκτρικού ρεύματος έως τους ελάχιστους συντελεστές του ειδικού φόρου κατανάλωσης που προβλέπονται στην οδηγία για τη φορολογία της ενέργειας, ύψους 0,5 EUR/MWh για τις επιχειρήσεις²⁷. ii) να εφαρμόσουν τον μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ ελάχιστου ύψους 5 % που επιτρέπεται από την οδηγία για τον ΦΠΑ και την τροποποιητική οδηγία του Συμβουλίου ²⁸. iii) να καταργήσουν τις εισφορές που δεν σχετίζονται με την ενέργεια²⁹. και iv) να</p>

²⁴ [Έκθεση για την κατάσταση της Ενεργειακής Ένωσης](#), [Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για την ενεργειακή φτώχεια](#) και [Commission Staff Working Document «EU guidance on energy poverty» Accompanying the 2023 Recommendation on energy poverty](#) (Εγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για την ενεργειακή φτώχεια» που συνοδεύει τη σύσταση του 2023 σχετικά με την ενεργειακή φτώχεια)· Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2023. [National fiscal policy responses to the energy crisis](#) (Εθνικά μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης)· Bruegel, Ιουνίου 2023.

²⁵ [Recommendations for future-proof electricity market design in light of the 2021-23 energy crisis](#) (Συστάσεις για σχεδιασμό της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας με γνώμονα την ανθεκτικότητά της στις μελλοντικές εξελίξεις, υπό το πρίσμα της ενεργειακής κρίσης της περιόδου 2021-23)· Pollitt et al., 2024.

²⁶ Στην ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο [«Κατευθύνσεις δημοσιονομικής πολιτικής για το 2024»](#) [COM(2023) 141 final] περιλαμβάνεται η σύσταση ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να στοχοθετήσουν τα μέτρα τους πολύ καλύτερα από ό,τι στο παρελθόν, αποφεύγοντας τη γενικευμένη στήριξη και προστατεύοντας μόνον όσους τη χρειάζονται, δηλαδή τα ευάλωτα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις.

²⁷ Στην [οδηγία 2003/96/ΕΚ για τη φορολόγηση της ενέργειας](#) καθορίζονται οι ελάχιστοι συντελεστές του ειδικού φόρου κατανάλωσης τους οποίους πρέπει να εφαρμόζουν τα κράτη μέλη στα ενεργειακά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρικής ενέργειας.

²⁸ Στην [οδηγία 2006/112/ΕΚ της ΕΕ για τον ΦΠΑ](#) ορίζεται ελάχιστος κανονικός συντελεστής ΦΠΑ 15 % ο οποίος εφαρμόζεται στην ηλεκτρική ενέργεια, το φυσικό αέριο και την τηλεθέρμανση και επιτρέπεται μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ ελάχιστου ύψους 5 %. Στην [οδηγία \(ΕΕ\) 2022/542 του Συμβουλίου](#) επιβεβαιώνεται ότι στην ηλεκτρική ενέργεια μπορεί να εφαρμοστεί ο μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ ύψους 5 %. Η εφαρμογή των μειωμένων συντελεστών αποφασίζεται από τα κράτη μέλη. Οι περισσότερες επιχειρήσεις μπορούν να αφαιρούν τον ΦΠΑ που καταβάλλεται για ηλεκτρική ενέργεια, υπό την προϋπόθεση ότι η ηλεκτρική ενέργεια χρησιμοποιείται για φορολογητέες δραστηριότητες.

²⁹ Είτε εμφανίζονται απευθείας στον λογαριασμό είτε περιλαμβάνονται στα τέλη δικτύου.

	μετακυλίσουν τις εισφορές που χρηματοδοτούν τις ενεργειακές πολιτικές στον γενικό προϋπολογισμό ³⁰ . Σύμφωνα με την οδηγία για τη φορολογία της ενέργειας, η οποία επιτρέπει τη μείωση των φόρων έως το μηδέν για την ενέργεια που καταναλώνουν τα νοικοκυριά και οι ενεργοβόρες βιομηχανίες , η Επιτροπή θα εκδώσει σύσταση προς τα κράτη μέλη σχετικά με τον τρόπο χρήσης αυτών των δυνατοτήτων ευελιξίας και διασφάλισης σε όλους τους τομείς ότι η ηλεκτρική ενέργεια φορολογείται λιγότερο από άλλες πηγές ενέργειας, με παράλληλη επιδίωξη των μακροπρόθεσμων στόχων μας για απανθρακοποίηση.
Χρόνος	Από την έκδοση της αναθεωρημένης οδηγίας για τη φορολόγηση της ενέργειας. Πρόσθετες συστάσεις της Επιτροπής το Δ' τρίμηνο του 2025.
Αντίκτυπος	Άμεση μείωση των λογαριασμών ενέργειας, με τη δυνατότητα μείωσης της φορολογικής συνιστώσας τουλάχιστον κατά το ήμισυ (σε EUR/MWh), με βάση την πείρα που αποκτήθηκε από τις μειώσεις φορολογίας της περιόδου 2022-2023 (βλ. διάγραμμα 2). Επιτάχυνση του εξηλεκτρισμού μέσω φορολογικών κινήτρων και μείωση της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα.

γ) Χαμηλότερο κόστος εφοδιασμού μέσω της αύξησης του ανταγωνισμού σε επίπεδο λιανικής πώλησης

Επί του παρόντος, το 73 % των νοικοκυριών της ΕΕ, καθώς και σημαντικό ποσοστό των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, έχουν συνάψει σταθερές συμβάσεις ηλεκτρικής ενέργειας³¹. Πολλοί θα μπορούσαν να μειώσουν τους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος με τη μετάβαση σε έναν πιο ανταγωνιστικό προμηθευτή ή τη μετατόπιση της κατανάλωσης σε ώρες που οι τιμές είναι χαμηλότερες, αλλά εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν φραγμούς στην αγορά. Για τους ευάλωτους καταναλωτές απαιτείται ιδιαίτερη μέριμνα. Κατά τη λήψη μέτρων για την οικονομική προσιτότητα θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές ανάγκες των νοικοκυριών με χαμηλότερο εισόδημα, συμπεριλαμβανομένων ευέλικτων επιλογών τιμολόγησης με τις οποίες αποτρέπονται οι αποσυνδέσεις για τις οικονομικά μειονεκτούσες ομάδες. Πρέπει επίσης να ενισχυθούν οι ενεργειακές κοινότητες ώστε να μπορέσουν οι τοπικές κοινωνίες, οι πολίτες και οι επιχειρήσεις να ενώσουν τις δυνάμεις τους και να επενδύσουν σε έργα καθαρής ενέργειας σε τοπικό επίπεδο· με τον τρόπο αυτόν, θα έχουν τη δυνατότητα να παράγουν, να πωλούν και να καταναλώνουν τη δική τους ανανεώσιμη ενέργεια. Είναι σημαντικό η ΕΕ να συνεχίσει να παρέχει επαρκή ειδική χρηματοδότηση για τη στήριξη της ολοκλήρωσης της Ενεργειακής Ένωσης.

Περιγραφή	Παροχή στους καταναλωτές της δυνατότητας να στραφούν σε φθηνότερους προμηθευτές ενέργειας και να επωφεληθούν από οικονομικά προσιτή ανανεώσιμη ενέργεια, με παράλληλη αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας
Τρόπος	Η Επιτροπή θα προτείνει δέσμη ενεργειακών μέτρων για τους πολίτες , με σκοπό την αύξηση της συμμετοχής των πολιτών στην ενεργειακή μετάβαση και την ενίσχυση της

³⁰ Αυτό αφορά ιδίως τις εισφορές στο πλαίσιο του καθεστώτος στήριξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Ορισμένες φορές περιλαμβάνει και άλλες εισφορές σχετικά με την ενέργεια (π.χ. παροπλισμός πυρηνικών εγκαταστάσεων). Ορισμένα κράτη μέλη ενδέχεται να επιλέξουν να διατηρήσουν μέρος του κόστους της ενεργειακής πολιτικής στον λογαριασμό, όταν ο κρατικός προϋπολογισμός είναι ιδιαίτερα επιβαρυνμένος και για να ελαχιστοποιήσουν τον κίνδυνο σημαντικών αλλαγών στην εθνική πολιτική. Οι δαπάνες που συνδέονται με τα μέτρα για την ασφάλεια του εφοδιασμού δεν μπορούν να μεταφερθούν στον προϋπολογισμό, καθώς αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει στην άρση των κινήτρων για την απόκριση ζήτησης και στην αύξηση του συνολικού κόστους του συστήματος.

³¹ [2024 Market monitoring report on energy retail and consumer protection](#) (Εκθεση παρακολούθησης της αγοράς για το 2024 σχετικά με το λιανικό εμπόριο ενέργειας και την προστασία των καταναλωτών)· ACER-CEER, Σεπτέμβριος 2024.

	κοινωνικής διάστασης της Ενεργειακής Ένωσης, η οποία θα περιλαμβάνει ιδίως: <ul style="list-style-type: none"> - την παροχή καθοδήγησης στα κράτη μέλη για την άρση των υφιστάμενων φραγμών, ώστε οι καταναλωτές να μπορούν να κάνουν οικονομία στους λογαριασμούς ενέργειας μεταβαίνοντας σε άλλον προμηθευτή και αλλάζοντας σύμβαση. Αυτό θα περιλαμβάνει τη διασφάλιση της κατανόησης του λογαριασμού από τους καταναλωτές μέσω σαφών πληροφοριών και δεδομένων σχετικά με την κατανάλωση ενέργειας, καθώς και την εξασφάλιση τιμών που θα παρέχουν τη δυνατότητα στους καταναλωτές να στραφούν σε ώρες χαμηλότερων χρεώσεων³². - τη λήψη μέτρων για τη μείωση της ενεργειακής φτώχειας, μεταξύ άλλων μέσω της ενεργειακής απόδοσης, και τη δυνατότητα των καταναλωτών και των κοινοτήτων να παράγουν, να χρησιμοποιούν και να πωλούν ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές με τους δικούς τους όρους, μεταξύ άλλων μέσω των ενεργειακών κοινοτήτων.
Χρόνος	Γ' τρίμηνο του 2025 (Δέσμη ενεργειακών μέτρων για τους πολίτες).
Αντίκτυπος	Με τη μετάβαση στον προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας που προσφέρει τις χαμηλότερες τιμές, τα νοικοκυριά μπορούν να εξοικονομούν 150-200 EUR ετησίως ³³ . Τα νοικοκυριά μπορούν να εξοικονομούν 500-1100 EUR ετησίως με τη συμμετοχή τους σε ενεργειακές κοινότητες ³⁴ .

Δράση 2: Μείωση του κόστους παροχής ηλεκτρικής ενέργειας

Η ταχεία και πλήρης εφαρμογή της υφιστάμενης νομοθεσίας της ΕΕ για την ηλεκτρική ενέργεια είναι ζωτικής σημασίας για τη μείωση του κόστους παροχής ηλεκτρικής ενέργειας: οι κανόνες που θεσπίστηκαν πρόσφατα για την αδειοδότηση, τις συμβάσεις, την ευελιξία, την ενδυνάμωση των καταναλωτών και την εποπτεία της αγοράς μπορούν να αποφέρουν χαμηλότερο κόστος. Τους κανόνες θα πρέπει να συμπληρώσουν οι ακόλουθες άμεσες δράσεις.

α) Μακροπρόθεσμες συμβάσεις προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας

Με τις υψηλές και ασταθείς τιμές του αερίου αυξάνονται οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας. **Οι συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας** (στο εξής: ΣΑΗΕ) **και οι μακροπρόθεσμες συμβάσεις** μεταξύ φορέων ανάπτυξης καθαρής ενέργειας και βιομηχανικών καταναλωτών και επιχειρήσεων παρέχουν στους εν λόγω καταναλωτές και επιχειρήσεις τη δυνατότητα να επωφελούνται από σταθερές και χαμηλές τιμές ηλεκτρικής ενέργειας για μεγάλο χρονικό διάστημα. Οι ΣΑΗΕ μπορούν να διαδραματίσουν ρόλο στην ελαχιστοποίηση του κινδύνου των έργων, καθώς δίνουν τη δυνατότητα στους φορείς ανάπτυξης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές να εξασφαλίσουν μακροπρόθεσμη τιμή για την παραγωγή τους, ώστε να υποστηρίζονται οι επενδυτικές αποφάσεις. Μέσω αυτών μπορεί επίσης να εξασφαλιστεί

³² Ο.π. Το ποσοστό των οικιακών καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας που αλλάζουν προμηθευτή/σύμβαση είναι 7,15 %.

³³ [Annual report on the results of monitoring the internal electricity and gas markets in 2021](#) (Ετήσια έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα της παρακολούθησης των εσωτερικών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και αερίου το 2021)· ACER, Οκτώβριος 2022.

³⁴ [Collective energy sharing: CBA and survey evidence of the willingness to invest](#) (Συλλογική κοινή χρήση ενέργειας: Ανάλυση κόστους-οφέλους και στοιχεια έρευνας σχετικά με την προθυμία για επενδύσεις)· Ovaere, 2023· τα οφέλη από τη συλλογική ιδιοκατανάλωση ηλιακής και αιολικής ενέργειας σε ποσοστό 50-50 % και την πώληση της πλεονάζουσας ενέργειας είναι περίπου της τάξης των 500-1100 EUR/έτος (2020-2022).

μακροπρόθεσμη σταθερότητα των τιμών για τους βιομηχανικούς καταναλωτές. Παρότι η ζήτηση για ΣΑΗΕ αυξάνεται³⁵, πρέπει να υπάρξει περαιτέρω ενθάρρυνση σχετικά με τις συμβάσεις αυτές, καθώς και ενσωμάτωσή τους, μεταξύ άλλων σε ενεργοβόρες επιχειρήσεις που δεν έχουν ευρεία πρόσβαση σε αυτές και ενδεχομένως εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν φραγμούς. Η Επιτροπή θα εντείνει τις προσπάθειες στο πλαίσιο των κανόνων της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας για την **αποσύνδεση των λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος από την αστάθεια των τιμών**, ενισχύοντας την υιοθέτηση μακροπρόθεσμων συμβάσεων προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας.

Περιγραφή	Αποσύνδεση των λογαριασμών λιανικής ηλεκτρικού ρεύματος από τις υψηλές και ασταθείς τιμές του αερίου
Τρόπος	Μείωση των φραγμών για τους νέους φορείς ³⁶ , ιδίως τις ενεργοβόρες βιομηχανίες, όσον αφορά τη σύναψη μακροπρόθεσμων ενεργειακών συμβάσεων, μέσω της στήριξης των εθνικών καθεστώτων και της θέσπισης εργαλείων ελαχιστοποίησης των κινδύνων. Η Επιτροπή: <ul style="list-style-type: none"> - θα δρομολογήσει, από κοινού με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (στο εξής: ΕΤΕπ), πilotικό πρόγραμμα στο οποίο θα συμμετάσχει ως αντισυμβαλλόμενο μέρος των συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας που συνάπτουν οι επιχειρήσεις για τη μακροπρόθεσμη αγορά ηλεκτρικής ενέργειας ενδεικτικού ποσού 500 εκατ. EUR. Σύμφωνα με την προσέγγιση που περιλαμβάνεται στον σχεδιασμό της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, η Επιτροπή θα συνεργαστεί με την ΕΤΕπ για την προώθηση των ΣΑΗΕ, συμπεριλαμβανομένων των διασυνοριακών ΣΑΗΕ, με τεχνολογικά ουδέτερο τρόπο· - θα παρέχει καθοδήγηση στα κράτη μέλη σχετικά με τον σχεδιασμό αποτελεσματικών συμβάσεων επί διαφοράς, συμπεριλαμβανομένου του συνδυασμού τους με ΣΑΗΕ· - θα θεσπίσει νέους κανόνες για τη στήριξη της περαιτέρω ανάπτυξης των ευρωπαϊκών προθεσμιακών αγορών και την αύξηση των ευκαιριών αντιστάθμισης κινδύνου.
Χρόνος	Η άρση των κανονιστικών φραγμών πρέπει να ξεκινήσει αμέσως. Β' τρίμηνο του 2025: Συντονισμός με την ΕΤΕπ. Έως το Δ' τρίμηνο του 2025: Καθοδήγηση προς τα κράτη μέλη σχετικά με τον σχεδιασμό των συμβάσεων επί διαφοράς.
Αντίκτυπος	Μεγαλύτερη σταθερότητα των τιμών για τους αγοραστές, με συνδρομή προς τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις ώστε να διαχειριστούν την αστάθεια του ενεργειακού κόστους και να αποκτήσουν πρόσβαση σε καλύτερες διασυνοριακές ευκαιρίες αντιστάθμισης κινδύνου. Οι μακροπρόθεσμες συμβάσεις θα παρέχουν επίσης στους παραγωγούς ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές το εγγυημένο εισόδημα που απαιτείται για τη μείωση του κόστους κεφαλαίου, συμβάλλοντας στην ελάφρυνση της πίεσης που ασκείται στους καταναλωτές και τους φορολογούμενους ³⁷ .

³⁵ Έως το 2024 είχε υπογραφεί στην ΕΕ σωρευτική συμβατική δυναμικότητα 48,4 GW (Πηγή: [RE-Source](#)).

³⁶ Όπως η πιστοληπτική ικανότητα, η πολυπλοκότητα των συμβάσεων και η δυνατότητα αντιστάθμισης κινδύνου. [Commercial PPAs](#) (Εμπορικές ΣΑΗΕ)· Baringa για την ΕΤΕπ, 2022.

³⁷ [Phased European Union electricity market reform](#) (Σταδιακή μεταρρύθμιση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης)· Bruegel, Μάρτιος 2023.

b) *Μείωση των χρόνων αδειοδότησης για νέα παροχή καθαρής ηλεκτρικής ενέργειας και νέες ενεργειακές υποδομές*

Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές έχει καταστεί η προκαθορισμένη πηγή νέας ηλεκτροπαραγωγής με το **χαμηλότερο κόστος**^{38, 39}. Ωστόσο, οι χρόνοι παράδοσης για νέα έργα μπορούν να φθάσουν τα 7-10 έτη για έργα αιολικής ενέργειας, τα 8-10 έτη για έργα δικτύου διανομής⁴⁰ και ενίοτε έως και τα 17 έτη για έργα δικτύου μεταφοράς⁴¹. Αυτό παρεμποδίζει σοβαρά τη μαζική ανάπτυξη ανανεώσιμης ενέργειας και μπορεί να επηρεάσει το οικονομικό μοντέλο των έργων.

Σε όλα τα επίπεδα —ενωσιακό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό— **οι αρχές πρέπει να καταβάλουν σημαντικές προσπάθειες για την επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης** των έργων δικτύου, αποθήκευσης και καθαρής ενέργειας, όπως περιγράφεται στην έκθεση Draghi. Αυτό περιλαμβάνει την αδειοδότηση υποδομών που μπορούν να παρέχουν ευελιξία στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας, για παράδειγμα, σημείων επαναφόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων. Η Επιτροπή καλεί **τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν ταχέως** το πρόσφατα εγκριθέν νομοθετικό πλαίσιο για την αδειοδότηση των έργων καθαρής ενέργειας⁴². Ο **αντίκτυπος των πρόσφατων μεταρρυθμίσεων σχετικά με την αδειοδότηση είναι ήδη ορατός** στα κράτη μέλη που έχουν κάνει εκτεταμένη χρήση του κανονισμού έκτακτης ανάγκης. Για παράδειγμα, ως αποτέλεσμα της ταχύτερης αδειοδότησης κατά την ενεργειακή κρίση στη Γερμανία, **οι άδειες για νέα χερσαία αιολικά έργα έχουν υπερτριπλασιαστεί** από το 2022, **καθώς ο αριθμός των εγκαταστάσεων αυξήθηκε κατά 48 % σε ένα έτος (2023)**⁴³, και **έχουν εγκριθεί περίπου 3 300 km δικτύων μεταφοράς** από το δεύτερο τρίμηνο του 2023, κάτι το οποίο συνιστά **συντόμευση** του χρόνου αδειοδότησης **κατά 12 μήνες έως τρία έτη**.

Επιπλέον, μεγάλο μέρος του χρόνου που χρειάζονται οι διαδικασίες αδειοδότησης για επενδύσεις, αποθήκευση και δίκτυα καθαρής ενέργειας αφιερώνεται σε εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Απαιτούνται **στοχευμένες επικαιροποιήσεις του νομοθετικού πλαισίου για τις εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων**, με σκοπό τη σημαντική απλούστευση και συντόμευση των διαδικασιών αδειοδότησης για τα έργα αυτά, με παράλληλη διατήρηση των **περιβαλλοντικών διασφαλίσεων και προστασία της ανθρώπινης υγείας**. Οι **συντομότερες προθεσμίες για την αδειοδότηση ενεργειακών υποδομών σε εθνικό επίπεδο** είναι επίσης καίριας σημασίας για τη μείωση του ενεργειακού κόστους. Η συντόμευση αυτή μπορεί να διευκολυνθεί με μέτρα όπως οι σιωπηρές εγκρίσεις ορισμένων διοικητικών αποφάσεων κατά τη διαδικασία αδειοδότησης, όταν η αρχή αυτή υπάρχει στο εθνικό νομικό σύστημα, και οι υπηρεσίες μίας στάσης για τους φορείς ανάπτυξης.

³⁸ [Renewable power generation costs in 2023](#) (Κόστος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές το 2023)· IRENA, Σεπτέμβριος 2024.

³⁹ Πέρα από τον εξορθολογισμό της αδειοδότησης, η μείωση του κόστους των ενεργειακών έργων υποστηρίζεται και από άλλους παράγοντες, όπως η διασφάλιση της πρόσβασης σε ανταγωνιστικούς όρους χρηματοδότησης, μια ανθεκτική αλυσίδα εφοδιασμού με επαρκή εγχώρια παραγωγική ικανότητα και ειδικευμένο εργατικό δυναμικό, καθώς και οι τεχνολογικές εξελίξεις.

⁴⁰ [Guidance on EU permitting-related provisions on grid and renewable energy projects](#) (Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις διατάξεις της ΕΕ για την αδειοδότηση όσον αφορά τα έργα δικτύου και ανανεώσιμης ενέργειας)· φορέας ΔΣΔ της ΕΕ, Ιανουάριος 2025.

⁴¹ [Uckermark](#): Έργο εναέριας γραμμής 115 km – 380 kV (βλ. [S&P](#)).

⁴² [Οδηγία για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές· κανονισμός ΔΕΔ-Ε· Οδηγία για τις αγορές ανανεώσιμων αερίων, φυσικού αερίου και υδρογόνου](#).

⁴³ 15,2 GW το 2024 ([EE-Statistik Auswertung Januar 2025](#)). Βλ. επίσης [Reuters](#).

Η έκθεση Draghi καταλήγει επίσης στο συμπέρασμα ότι απαιτείται μεγαλύτερη έμφαση στην ψηφιοποίηση των εθνικών διαδικασιών αδειοδότησης σε ολόκληρη την ΕΕ και στην αντιμετώπιση της έλλειψης πόρων των αρχών αδειοδότησης. Η **διαδικασία** αδειοδότησης και τα περιβαλλοντικά και γεωλογικά δεδομένα που απαιτούνται για τις επενδύσεις σε καθαρή ενέργεια θα πρέπει να **ψηφιοποιηθούν**. **Επιπλέον, τα αναλυτικότερα δεδομένα** σχετικά με το δυναμικό πόρων αιολικής και ηλιακής ενέργειας σε ολόκληρη την ΕΕ θα βοηθήσουν τα κράτη μέλη στη χαρτογράφηση των περιοχών που απαιτούνται για την επίτευξη των εθνικών τους στόχων, καθώς και στον καθορισμό των **περιοχών επιτάχυνσης για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας**, όπως προβλέπεται στην οδηγία για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές. **Η εξορθολογισμένη αδειοδότηση θα καλύπτει υβριδικά ενεργειακά έργα** με διάφορες τεχνολογίες, όπως η παραγωγή και η αποθήκευση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, για τα οποία χρησιμοποιείται η ίδια διασύνδεση με το δίκτυο. Τέλος, η Επιτροπή θα αξιολογήσει τη δυνατότητα εξορθολογισμού των υφιστάμενων πρακτικών αδειοδότησης για την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών πυρηνικής ενέργειας, όπως οι **μικροί δομοστοιχειωτοί αντιδραστήρες** (στο εξής: SMR).

Περιγραφή	Μείωση των χρόνων αδειοδότησης για την επιτάχυνση της ενεργειακής μετάβασης
Τρόπος	<p>Τα κράτη μέλη θα πρέπει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - να επιταχύνουν τις διαδικασίες αδειοδότησης και κανονιστικής ρύθμισης με ταχεία μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και εφαρμογή της νομοθεσίας· - να ενισχύσουν τις εθνικές αρχές αδειοδότησης, μεταξύ άλλων μέσω δημόσιων πόρων και με επαρκές ανθρώπινο κεφάλαιο, και να διερευνήσουν ενιαίες προσεγγίσεις για την ψηφιοποίηση της αδειοδότησης και των εκθέσεων εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. <p>Η Επιτροπή θα υποστηρίξει τα κράτη μέλη με:</p> <ul style="list-style-type: none"> - την κατάρτιση ειδικών κατευθυντηρίων γραμμών σχετικά με καινοτόμες μορφές ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας⁴⁴ και με τις ειδικές περιοχές για έργα δικτύου και αποθήκευσης· - την ανάπτυξη ειδικής υποστήριξης για την υλοποίηση, με επέκταση του σχεδίου υλοποίησης της πρωτοβουλίας «Accele-RES» και, μεταξύ άλλων, με πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού της ομάδας εμπειρογνομόνων για την αδειοδότηση και της συντονισμένης δράσης «CA-RES»⁴⁵. αυτό θα συμπληρωθεί με διάλογο σχετικά με την υλοποίηση για τον εντοπισμό των φραγμών που εξακολουθούν να υπάρχουν όσον αφορά την αδειοδότηση και την πιθανή μελλοντική πορεία· - την ενίσχυση της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών και του εντοπισμού φραγμών και λύσεων μέσω δικτύων και ομάδων εμπειρογνομόνων των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την αδειοδότηση και διαλόγου με περιφερειακούς, εθνικούς και τοπικούς ενδιαφερόμενους φορείς· - την αναβάθμιση ενός εργαλείου διαδικτυακής καθοδήγησης των κρατών μελών σχετικά με την αδειοδότηση⁴⁶ - την παροχή στήριξης από το Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης (στο εξής: TSI)⁴⁷, την αύξηση της ευαισθητοποίησης των κρατών μελών σχετικά με την πρόσκληση υποβολής προτάσεων του 2025 και τη δρομολόγηση νέας εμβληματικής πρωτοβουλίας του TSI το 2026. <p>Η Επιτροπή:</p> <ul style="list-style-type: none"> - θα υποβάλει νομοθετικές προτάσεις σχετικά με την επιτάχυνση της αδειοδότησης για δίκτυα, αποθήκευση και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων του εξορθολογισμού των εκτιμήσεων περιβαλλοντικών επιπτώσεων και της συντόμευσης των προθεσμιών για τις άδειες, στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων για τα ευρωπαϊκά δίκτυα· - θα αξιολογήσει τον εξορθολογισμό των πρακτικών χορήγησης αδειών σε νέες τεχνολογίες πυρηνικής ενέργειας και θα δημοσιεύσει ανακοίνωση για τους SMR.

⁴⁴ Όπως τα αγροφωτοβολταϊκά, τα ενσωματωμένα σε κτίρια φωτοβολταϊκά και τα ηλιακά συστήματα μπαλκονιού.

⁴⁵ Concerted Action on the Renewable Energy Sources Directive (Συντονισμένη δράση σχετικά με την οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας) (<https://www.ca-res.eu/>).

⁴⁶ [Renewable Energy Directive Q&A tool](#) (Εργαλείο ερωτήσεων και απαντήσεων σχετικά με την οδηγία για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές).

⁴⁷ [Κανονισμός \(ΕΕ\) 2021/240 για τη θέσπιση Μέσου Τεχνικής Υποστήριξης](#).

Χρόνος	<p>Το συντομότερο δυνατό: προσαρμογή των εθνικών καθεστώτων αδειοδότησης. Μέσα του 2025:</p> <ul style="list-style-type: none"> - δημοσίευση νέων, αναλυτικότερων δεδομένων σχετικά με το δυναμικό της υπεράκτιας αιολικής ενέργειας και της ηλιακής ενέργειας από φωτοβολταϊκά στο εργαστήριο γεωγραφίας για την ενέργεια και τη βιομηχανία (Απρίλιος 2025)· - κατάρτιση κατευθυντηρίων γραμμών σχετικά με καινοτόμες μορφές ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και με τις περιοχές επιτάχυνσης των έργων δικτύου και αποθήκευσης· - υποστήριξη της υλοποίησης. <p>Μαζί με τη δέσμη μέτρων για τα δίκτυα: νομοθετικές προτάσεις για την επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης των έργων δικτύου, αποθήκευσης και ανανεώσιμης ενέργειας. 2026: πρόσκληση υποβολής προτάσεων για τη νέα εμβληματική πρωτοβουλία του TSI· ανακοίνωση για τους SMR.</p>
Αντίκτυπος	<p>Με την εφαρμογή της ισχύουσας ενωσιακής νομοθεσίας από τα κράτη μέλη και τα νέα μέτρα μπορεί να μειωθεί η διάρκεια των διαδικασιών αδειοδότησης σε λιγότερο από έξι μήνες για τα πιο απλά έργα, όπως η αντικατάσταση εξοπλισμού ηλεκτροπαραγωγικών σταθμών στις περιοχές επιτάχυνσης για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και σε 12 μήνες εκτός αυτών· σε λιγότερο από 12 μήνες ή δύο έτη για έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (εντός ή εκτός περιοχών επιτάχυνσης) και για πολύπλοκα έργα, όπως η υπεράκτια αιολική ενέργεια, σε λιγότερο από δύο έτη στις περιοχές επιτάχυνσης για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και σε τρία έτη εκτός αυτών. Επιπλέον, με το ενισχυμένο νομοθετικό πλαίσιο θα καλυφθούν τα υφιστάμενα κενά.</p>

c) Δίκτυα και γραμμές διασύνδεσης ως παράγοντες διευκόλυνσης της ενεργειακής μετάβασης και της απανθρακοποίησης της βιομηχανίας

Με ένα αποδοτικό δίκτυο διασφαλίζεται ότι η ενέργεια ρέει από τον τόπο παραγωγής της εκεί όπου χρειάζεται. Μετριάζονται τα επεισόδια κορύφωσης των τιμών και εξασφαλίζεται ότι όλοι επωφελούνται από την ενέργεια με το καλύτερο δυνατό κόστος. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να διασυνδεθούν περιοχές οι οποίες διαθέτουν τεράστιο δυναμικό καθαρής ενέργειας με ευρωπαϊκές περιφέρειες όπου η ζήτηση ενέργειας είναι υψηλή, ώστε να μπορεί να παρέχεται οικονομικά προσιτή ενέργεια εκεί που χρειάζεται περισσότερο.

Κατά την τρέχουσα δεκαετία απαιτούνται 584 δισ. EUR για επενδύσεις στα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας^{48,49}. **Οι ανάγκες σε διασυννοριακές υποδομές συχνά δεν καλύπτονται από συγκεκριμένα έργα**, με αποτέλεσμα αδικαιολόγητες διαφορές τιμών μεταξύ ορισμένων περιφερειών, όπως παρατηρήθηκε πρόσφατα στη νοτιοανατολική Ευρώπη. Ο Οργανισμός Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (στο εξής: ACER) διαπιστώνει ότι **η ανάγκη για 32 GW διασυννοριακής δυναμικότητας έως το 2030 εξακολουθεί να μην καλύπτεται**⁵⁰. Μεγάλα έργα υποδομής, περιφερειακής ή ενωσιακής σημασίας,

⁴⁸ [Σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα δίκτυα \[COM\(2023\) 757 final\]](#).

⁴⁹ [Redispatch and Congestion Management](#) (Διαχείριση ανακατανομής και συμφόρησης)· Κοινό Κέντρο Ερευνών, Μάιος 2024.

⁵⁰ [Electricity infrastructure development to support a competitive and sustainable energy system](#) (Ανάπτυξη υποδομών ηλεκτρικής ενέργειας για τη στήριξη ενός ανταγωνιστικού και βιώσιμου ενεργειακού συστήματος)· ACER, Δεκέμβριος 2024.

αντιμετωπίζουν προκλήσεις όσον αφορά την αύξηση του κόστους των έργων⁵¹ και τον δίκαιο επιμερισμό του κόστους και των οφελών⁵². Τέσσερα παραδείγματα των εμβληματικών αυτών κρίκων που λείπουν είναι τα εξής:

- Η δημιουργία ενσωματωμένου υπεράκτιου δικτύου στις Βόρειες Θάλασσες·
- Η περαιτέρω ενίσχυση της υλικής ενσωμάτωσης των κρατών της Βαλτικής με την κεντρική και τη βόρεια Ευρώπη μετά τον συγχρονισμό της Βαλτικής και η διαφύλαξη της ασφάλειας των διασυνοριακών υποδομών στην περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας·
- Η αύξηση του επιπέδου διασύνδεσης της Ιβηρικής Χερσονήσου με την υπόλοιπη Ευρώπη·
- Η αύξηση της διασυνδεσιμότητας και της ενοποίησης της αγοράς μεταξύ νοτιοανατολικής και κεντρικής Ευρώπης.

Τα οφέλη αυτών των **εμβληματικών έργων** θα επεκταθούν πέραν των κρατών μελών που θα φιλοξενήσουν τα έργα. Ως εκ τούτου, μόνο μέσω του σχεδιασμού νέων έργων και της επιτάχυνσης και ολοκλήρωσης των υφιστάμενων, μπορεί να υλοποιηθεί η Ενεργειακή Ένωση. Δεδομένης της κλίμακας και του αντικτύπου των έργων αυτών, **είναι σημαντικό η ΕΕ να συνεχίσει να παρέχει επαρκή χρηματοδότηση** για τη στήριξη της ολοκλήρωσης των γραμμών διασύνδεσης της Ενεργειακής Ένωσης τόσο σε διασυνοριακό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Οι επενδύσεις για την επίτευξη των στόχων απανθρακοποίησης της ΕΕ και η άρση των φραγμών στην Ενεργειακή μας Ένωση προσφέρουν στην Ευρώπη την ευκαιρία να μειώσει τις τιμές της ενέργειας, να αυξήσει την ενεργειακή της ασφάλεια και να αναλάβει ηγετικό ρόλο στον τομέα των καθαρών τεχνολογιών⁵³. Επιπλέον, στην ανακοίνωση σχετικά με την πορεία προς το προσεχές Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο⁵⁴ αναγνωρίζεται η ανάγκη να διασφαλίσουμε ότι ο προϋπολογισμός της ΕΕ στηρίζει τα ευρωπαϊκά δημόσια αγαθά, ιδίως τα έργα διασυνοριακού χαρακτήρα.

Ταυτόχρονα, οι υφιστάμενες υποδομές πρέπει να χρησιμοποιούνται αποτελεσματικά. Για παράδειγμα, τουλάχιστον το 70 % της δυναμικότητας των γραμμών διασύνδεσης θα πρέπει να διατίθεται για το διασυνοριακό εμπόριο ηλεκτρικής ενέργειας, αλλά τα περισσότερα κράτη μέλη εξακολουθούν να απέχουν πολύ από αυτόν τον στόχο⁵⁵.

Σε εθνικό επίπεδο, **τα αιτήματα σύνδεσης με τα δίκτυα διανομής αυξάνονται με γεωμετρική πρόοδο** σε ολόκληρη την Ευρώπη και δημιουργούνται μεγάλες σειρές αναμονής, επιβραδύνοντας τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τον εξηλεκτρισμό και τη δημιουργία βιομηχανικών συνεργατικών σχηματισμών και εμποδίζοντας τις επενδύσεις. Πέρα από την ηλεκτρική ενέργεια, απαιτούνται νέα **δίκτυα υδρογόνου, διοξειδίου του άνθρακα και τοπικής παροχής θέρμανσης**.

⁵¹ Έργο «Celtic Interconnector» από 930 εκατ. EUR σε 1 482 εκατ. EUR ([CRE](#)), έργο Βισκαϊκού Κόλπου από 1 750 εκατ. EUR σε 2 600 εκατ. EUR ([CRE](#)). Το κόστος του έργου Princess Elisabeth Island αναφέρεται ότι αυξήθηκε από περίπου 2,2 δισ. EUR σε 7-8 δισ. EUR (Brussels Times: [1](#) και [2](#)).

⁵² Το 2024 μια [γραμμή διασύνδεσης SE-DE](#) ακυρώθηκε (βλ. [FT](#)) λόγω διαφοράς στην κατανομή του πλεονάσματος καταναλωτή.

⁵³ [Η πορεία προς το προσεχές Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο](#) [COM(2025) 46 final, σ. 5 και 8].

⁵⁴ [Μητρώο εγγράφων της Επιτροπής \[COM\(2025\) 46\]](#).

⁵⁵ Πολλοί ΔΣΜ σε περιοχές στις οποίες το πλέγμα του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας της ΕΕ είναι ιδιαίτερα πυκνό διέθεσαν, κατά μέσο όρο, μεταξύ 20 % και 50 % της υλικής δυναμικότητας ορισμένων στοιχείων του δικτύου το 2023. Ως εκ τούτου, απέχουν πολύ από το να φθάσουν στο 70 %. [Cross-zonal capacities and the 70% margin available for cross-zonal electricity trade](#) (Διαζωνική δυναμικότητα και το περιθώριο του 70 % διαθέσιμο για το διαζωνικό εμπόριο ηλεκτρικής ενέργειας): ACER, Ιούλιος 2023.

Περιγραφή	Επιτάχυνση της επέκτασης, του εκσυγχρονισμού και της ψηφιοποίησης των δικτύων
Τρόπος	<p>Με βάση τις δράσεις του σχεδίου δράσης για τα δίκτυα που εγκρίθηκε το 2023, η Επιτροπή θα υποβάλει δέσμη μέτρων για τα ευρωπαϊκά δίκτυα, η οποία θα αποτελείται από νομοθετικές προτάσεις και μη νομοθετικά μέτρα, μεταξύ άλλων, για την απλούστευση των διευρωπαϊκών δικτύων ενέργειας (κανονισμός ΔΕΔ-E), τη διασφάλιση του ενοποιημένου διασυνοριακού σχεδιασμού και της υλοποίησης έργων, ιδίως όσον αφορά τις γραμμές διασύνδεσης, τον εξορθολογισμό της αδειοδότησης, την ενίσχυση του σχεδιασμού των δικτύων διανομής, την τόνωση της ψηφιοποίησης και της καινοτομίας, καθώς και την αύξηση της προβολής των αναγκών εφοδιασμού για την κατασκευή. Θα ακολουθήσει μια προσέγγιση σχεδιασμού από την κορυφή προς τη βάση, ενσωματώνοντας τα περιφερειακά και τα ενωσιακά συμφέροντα, και θα αναπτύξει αποτελεσματικό μηχανισμό επιμερισμού του κόστους (π.χ. για διασυνοριακά έργα), με σκοπό τη βελτιστοποίηση του ενεργειακού συστήματος.</p> <p>Η ΕΤΕπ θα θεσπίσει επίσης μια «δέσμη μέτρων για την κατασκευή δικτύων» για την ευρωπαϊκή αλυσίδα εφοδιασμού, κατά το πρότυπο της δέσμης μέτρων για την αιολική ενέργεια, προκειμένου να παρέχει αντεγγυήσεις στους κατασκευαστές εξαρτημάτων δικτύου, με ενδεικτικό ποσό τουλάχιστον 1,5 δισ. EUR.</p>
Χρόνος	Η δέσμη μέτρων για τα ευρωπαϊκά δίκτυα πρέπει να υποβληθεί έως το Α' τρίμηνο του 2026.
Αντίκτυπος	<p>Με την επένδυση 2 δισ. EUR ετησίως σε διασυνοριακά δίκτυα προκύπτουν οφέλη ύψους 5 δισ. EUR ετησίως για τους πολίτες⁵⁶. Με προληπτικές επενδύσεις, αριστεία στις επιδόσεις των περιουσιακών στοιχείων και φιλική προς το δίκτυο ευελιξία θα μπορούσαν να μειωθούν οι επενδυτικές ανάγκες που σχετίζονται με τα δίκτυα διανομής κατά 12 δισ. EUR ετησίως⁵⁷, ποσό που αντιστοιχεί στο 18 % των συνολικών επενδυτικών αναγκών⁵⁸. Με την απόδοση προτεραιότητας στα περιφερειακά ή τα ενωσιακά οφέλη στο πλαίσιο των εθνικών σχεδίων περιορίζονται οι ανεπάρκειες και το περιττό κόστος που θα επωμιστούν οι καταναλωτές.</p> <p>Η ανάπτυξη τεχνολογιών βελτίωσης του δικτύου δεν είναι ευρέως διαδεδομένη, ενώ με τις τεχνολογίες αυτές θα μπορούσε να επεκταθεί η δυναμικότητα του δικτύου κατά 20-40 % έως το 2040 και να εξοικονομηθεί έως και 35 % του κόστους επέκτασης του συμβατικού δικτύου⁵⁹.</p>

d) Ενίσχυση της ευελιξίας

Η μεγαλύτερη ευελιξία του συστήματος, για παράδειγμα, με **την αποθήκευση και την απόκριση ζήτησης**, συμβάλλει στη διαχείριση της ανισορροπίας μεταξύ ζήτησης και προσφοράς, καθώς οι πελάτες ενθαρρύνονται να μετατοπίσουν την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας σε ώρες κατά τις οποίες υπάρχει μεγαλύτερη αφθονία ηλεκτρικής ενέργειας ή η ζήτηση είναι χαμηλότερη και, ως εκ τούτου, όταν η ηλεκτρική ενέργεια είναι φθηνότερη. Έτσι μειώνονται **οι απότομες αυξήσεις των τιμών και τα επεισόδια αρνητικών τιμών**, με παράλληλη μείωση της αστάθειας και συνολική συμβολή της ευελιξίας σε χαμηλότερες και πιο σταθερές τιμές ηλεκτρικής ενέργειας. Η ζήτηση που προκύπτει από τον εξηλεκτρισμό, όπως για τους νέους ηλεκτροκινούμενους στόλους οχημάτων, μπορεί να διαδραματίσει ρόλο στην παροχή υπηρεσιών ευελιξίας.

⁵⁶ [System needs study](#) (Μελέτη των αναγκών του συστήματος)· ΕΔΔΣΜ ηλεκτρικής ενέργειας, Μάιος 2023. Τα 64 GW περιλαμβάνουν περιφερειακές χώρες εκτός ΕΕ.

⁵⁷ [The role of electricity distribution systems in assessing flexibility needs](#) (Ο ρόλος των συστημάτων διανομής ηλεκτρικής ενέργειας στην αξιολόγηση των αναγκών ευελιξίας)· Κοινό Κέντρο Ερευνών, 2024.

⁵⁸ [Grids for Speed](#) (Δίκτυα για ταχύτητα)· Eurelectric, Μάιος 2024.

⁵⁹ Επιπλέον, τεχνολογίες όπως οι μετεωρολογικοί αισθητήρες μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση της λειτουργίας του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας.

Σε πολλά κράτη μέλη, η απόκριση ζήτησης και η αποθήκευση αντιμετωπίζουν φραγμούς⁶⁰ όσον αφορά την πρόσβαση σε αγορές χονδρικής πώλησης ή τη συμμετοχή σε επικουρικές υπηρεσίες και υπηρεσίες διαχείρισης της συμφόρησης. Σε 10 κράτη μέλη, δεν υπάρχει κατάλληλα καθορισμένο νομικό πλαίσιο για τους φορείς συγκέντρωσης, κάτι το οποίο τους εμποδίζει να συμμετέχουν σε αυτές τις υπηρεσίες που μπορούν να συμβάλουν στο όφελος των καταναλωτών. Σε 10 κράτη μέλη, λιγότερα από το 30 % των νοικοκυριών έχουν πρόσβαση σε **έξυπνα συστήματα μέτρησης** (τα οποία παρέχουν πληροφορίες σε πραγματικό χρόνο σχετικά με την κατανάλωση ενέργειας). Η ανάπτυξη πρέπει να επιταχυνθεί⁶¹. Ορισμένοι βιομηχανικοί καταναλωτές μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στην ευελιξία του δικτύου μετατοπίζοντας τη χρήση ενέργειας σε ώρες χαμηλής ζήτησης, μειώνοντας το κόστος και βελτιώνοντας τη σταθερότητα του συστήματος.

Περιγραφή	Αύξηση της ευελιξίας του συστήματος με την ανάπτυξη της αποθήκευσης και της απόκρισης ζήτησης
Τρόπος	<p>Τα κράτη μέλη πρέπει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - να προβούν σε ταχεία εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ σχετικά με την πρόσβαση στην αγορά για αποθήκευση και απόκριση ζήτησης και άρση των εθνικών φραγμών. <p>Η Επιτροπή:</p> <ul style="list-style-type: none"> - θα αποσαφηνίσει τις απαιτήσεις για τις κρατικές ενισχύσεις όσον αφορά τα καθεστάτα ευελιξίας χωρίς ορυκτά καύσιμα στο νέο πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις, διευκολύνοντας τα κράτη μέλη να σχεδιάσουν τους μηχανισμούς στήριξής τους ώστε να δώσουν κίνητρα στους καταναλωτές για παροχή ευελιξίας στο σύστημα· - θα θεσπίσει νέους κανόνες για την απόκριση ζήτησης, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι καταναλωτές μπορούν να δρέψουν πλήρως τα οικονομικά οφέλη της ευελιξίας. Με τους εν λόγω κανόνες θα αντιμετωπιστούν οι φραγμοί που εξακολουθούν να υπάρχουν, οι οποίοι αποτελούν τροχοπέδη για την απόκριση ζήτησης και τις υπηρεσίες αποθήκευσης στην εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας· - θα ζητήσει τις απόψεις των κρατών μελών σχετικά με ένα μέσο καθαρής ευελιξίας βάσει των ΣΑΗΕ και της δέσμευσης της βιομηχανίας να καταναλώνει καθαρή ηλεκτρική ενέργεια, το οποίο παράλληλα θα σχεδιάσει κατά τρόπο που να περιορίζει επαρκώς τους κινδύνους στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και αγώνων δρόμου για τις επιδοτήσεις στην ενιαία αγορά, όπως απαιτείται από τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις.
Χρόνος	Τα κράτη μέλη πρέπει να άρουν αμέσως τους εθνικούς φραγμούς. Το αναθεωρημένο πλαίσιο της Επιτροπής βάσει των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις έως το Β' τρίμηνο του 2025· νέοι κανόνες για την απόκριση ζήτησης έως το Α' τρίμηνο του 2026.
Αντίκτυπος	Η πλήρης υλοποίηση ενός συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας που θα υποστηρίζεται από την ενοποίηση της αγοράς, την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και

⁶⁰ [Demand response and other DER: what barriers are holding them back](#) (Απόκριση ζήτησης και άλλοι κατανεμημένοι ενεργειακοί πόροι: ποιοι φραγμοί λειτουργούν ανασταλτικά)· ACER, Φεβρουάριος 2024.

⁶¹ [2024 Market monitoring report on energy retail and consumer protection](#) (Εκθεση παρακολούθησης της αγοράς για το 2024 σχετικά με το λιανικό εμπόριο ενέργειας και την προστασία των καταναλωτών)· ACER και CEER, Σεπτέμβριος 2024.

την ευέλικτη δυναμικότητα θα μπορούσε να οδηγήσει σε **40 % μείωση κατά μέσο όρο των τιμών χονδρικής της ηλεκτρικής ενέργειας στην ΕΕ**⁶². Με τη μεγαλύτερη ευελιξία μπορεί να προκύψει απτή εξοικονόμηση κόστους, καθώς, σύμφωνα με εκτιμήσεις του κλάδου, μπορούν να εξοικονομούνται **2,7 δισ. EUR ετησίως έως το 2030 από τη δυναμικότητα ηλεκτροπαραγωγής αιχμής που αποφεύγεται**⁶³.

Η ευελιξία της ζήτησης θα πρέπει επίσης να προωθηθεί στην αγορά λιανικής ως συμφωνία που προσφέρει χαμηλότερες τιμές για τις βιομηχανίες και τους καταναλωτές που επιθυμούν, σε οικειοθελή βάση, να συμμετάσχουν στην ενοποίηση του ενεργειακού συστήματος.

Περιγραφή	Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την προώθηση ανταμοιβής για την ευελιξία στις συμβάσεις λιανικής
Τρόπος	Η Επιτροπή: <ul style="list-style-type: none"> - θα καταρτίσει κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την προώθηση ανταμοιβής για την ευελιξία στις συμβάσεις λιανικής; - θα προτείνει διάφορα τυποποιημένα συστήματα συμμόρφωσης που βασίζονται στην αγορά, τα οποία θα είναι προσαρμοσμένα στις διαφορετικές ανάγκες των βιομηχανικών και των άλλων καταναλωτών, με βάση συστήματα που εφαρμόζονται ήδη σε ορισμένα κράτη μέλη.
Χρόνος	Δ' τρίμηνο του 2025
Αντίκτυπος	Η εύλογη ανταμοιβή στις συμβάσεις λιανικής για την ευελιξία που παρέχουν οι καταναλωτές μπορεί να μειώσει τις δαπάνες τους για ηλεκτρική ενέργεια έως και 12-42 % ^{64,65} και να αποφέρει οφέλη ευελιξίας και ενοποίησης του συστήματος ύψους 10-29 δισ. EUR ^{66,67} .

Δράση 3: Διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας των αγορών αερίου

Η τιμή του εισαγόμενου φυσικού αερίου έχει άμεσο αντίκτυπο στις τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας και αυξάνει την αστάθεια της αγοράς. Οι τιμές χονδρικής του αερίου στην ΕΕ δεν έχουν επανέλθει πλήρως στα προ κρίσης επίπεδα και είναι κατά μέσο όρο σχεδόν πέντε φορές υψηλότερες από τις τιμές στις ΗΠΑ, ενώ πριν από την κρίση ήταν διπλάσιες έως

⁶² [Energy and climate transition: How to strengthen the EU's competitiveness](#) (Ενεργειακή και κλιματική μετάβαση: πώς μπορεί να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της ΕΕ): Business Europe, Ιούλιος 2024.

⁶³ [Demand-side flexibility: Quantification of benefits in the EU](#) (Ευελιξία από την πλευρά της ζήτησης: ποσοτικός προσδιορισμός των οφελών στην ΕΕ): DNV για τη smartEn, Σεπτέμβριος 2022.

⁶⁴ [2024 Market monitoring report on energy retail and consumer protection](#) (Εκθεση παρακολούθησης της αγοράς για το 2024 σχετικά με το λιανικό εμπόριο ενέργειας και την προστασία των καταναλωτών): ACER-CEER, Σεπτέμβριος 2024 (περιπτωσιολογική μελέτη SE).

⁶⁵ Τα περισσότερα νοικοκυριά που επενδύουν ετήσια 50-145 EUR σε οικιακά συστήματα ενεργειακής διαχείρισης (HEMS) τα οποία κάνουν χρήση ευέλικτων ενεργειακών συστημάτων (όπως οι αντλίες θερμότητας με φωτοβολταϊκά, τα φωτοβολταϊκά με αποθήκευση σε συσσωρευτές ή τα ηλεκτρικά οχήματα), θα επιτύχουν εξοικονόμηση κόστους. [Dodging the electricity price hike: Can demand-side flexibility compensate for spot price increases for households in Germany?](#) (Αντιμετώπιση της αύξησης των τιμών της ηλεκτρικής ενέργειας: μπορεί η ευελιξία από την πλευρά της ζήτησης να αντισταθμίσει τις αυξήσεις των τιμών άμεσης παράδοσης για τα νοικοκυριά της Γερμανίας;): Stute et al. (Ινστιτούτο Ερευνών Fraunhofer), Φεβρουάριος 2024.

⁶⁶ [Energy efficiency 2.0 – Engineering the future energy system](#) (Ενεργειακή απόδοση 2.0 — Σχεδιασμός του μελλοντικού ενεργειακού συστήματος): Danfoss Impact, έκδοση αριθ. 4, 2023.

⁶⁷ [Demand-side flexibility: Quantification of benefits in the EU](#) (Ευελιξία από την πλευρά της ζήτησης: ποσοτικός προσδιορισμός των οφελών στην ΕΕ): DNV για τη smartEn, Σεπτέμβριος 2022.

τριπλάσιες⁶⁸. Αυτή η διαφορά τιμών επηρεάζει την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας.

Η σημασία των αγορών αερίου για την οικονομία μας καθιστά απαραίτητη τη διασφάλιση της βέλτιστης λειτουργίας των εν λόγω αγορών. Απαιτείται πλήρης ρυθμιστική εποπτεία και στενή συνεργασία μεταξύ των ρυθμιστικών αρχών της ενέργειας και του χρηματοπιστωτικού τομέα για την πρόληψη της χειραγώγησης της αγοράς και την κάλυψη τυχόν κενών που σχετίζονται με την έλλειψη διαφάνειας, την ασύμμετρη πληροφόρηση και τον κίνδυνο συγκέντρωσης της αγοράς. Ως εκ τούτου, στις αρχές του τρέχοντος μήνα η Επιτροπή συγκρότησε ειδική ομάδα για την αγορά αερίου με σκοπό τον ολοκληρωμένο έλεγχο των αγορών φυσικού αερίου της ΕΕ και, όπου απαιτείται, τη λήψη μέτρων για τη διασφάλιση της βέλτιστης λειτουργίας τους και την πρόληψη εμπορικών πρακτικών που στρεβλώνουν την τιμολόγηση βάσει της αγοράς, αντλώντας διδάγματα από την ενεργειακή κρίση.

Προκειμένου να είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν ταχέως την παράνομη συμπεριφορά στις αγορές αερίου, οι ρυθμιστικές αρχές της ενέργειας και του χρηματοπιστωτικού τομέα θα πρέπει να διαθέτουν ουσιαστικές ικανότητες ώστε να παρακολουθούν τις εξελίξεις στην αγορά, να εντοπίζουν και να διώκουν τυχόν περιπτώσεις κατάχρησης της αγοράς (π.χ. χειραγώγηση της αγοράς και συναλλαγές προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες). Η συνεργασία για την επιβολή της νομοθεσίας και την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των εθνικών ρυθμιστικών αρχών της ενέργειας και του χρηματοπιστωτικού τομέα και μεταξύ του ACER και της ESMA πρέπει να ενισχυθεί και να αναβαθμιστεί. Τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι ρυθμιστικές αρχές διαθέτουν όλες τις αναγκαίες εξουσίες για να διώκουν την κατάχρηση της αγοράς και να επιβάλλουν σχετικές κυρώσεις, καθώς και να παρέχουν στις εν λόγω αρχές τους πόρους για την απόδοση προτεραιότητας στις έρευνες στον τομέα αυτόν. Επιπλέον, ο ACER θα πρέπει να αξιοποιήσει πλήρως τις νέες διασυννοριακές ερευνητικές εξουσίες του με σκοπό την υποστήριξη των εθνικών ρυθμιστικών αρχών ενέργειας.

Περιγραφή	Διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας των αγορών αερίου
Τρόπος	Στις αρχές του τρέχοντος μήνα η Επιτροπή συγκρότησε ειδική ομάδα για την αγορά αερίου με σκοπό τον ολοκληρωμένο έλεγχο των αγορών φυσικού αερίου της ΕΕ και, όπου απαιτείται, τη λήψη μέτρων για τη διασφάλιση της βέλτιστης λειτουργίας τους και την πρόληψη εμπορικών πρακτικών που στρεβλώνουν την τιμολόγηση βάσει της αγοράς, αντλώντας διδάγματα από την ενεργειακή κρίση. Η Επιτροπή θα δρομολογήσει ευρεία διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη προκειμένου να αξιολογήσει την ανάγκη για περαιτέρω νομοθετικές αλλαγές ώστε να διασφαλιστεί πλήρης και απρόσκοπτη ρυθμιστική εποπτεία, να ευθυγραμμιστούν και να ενισχυθούν οι κανόνες για τις χρηματοπιστωτικές αγορές και την ενέργεια (MiFID/REMIT) και να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος για τις εταιρείες που συμμετέχουν στη διαπραγμάτευση στις χρηματοπιστωτικές αγορές ενέργειας (ενιαία αναφορά). Στη διαβούλευση θα καλυφθούν διάφορες πτυχές του κανονιστικού πλαισίου ⁶⁹ , η κοινή εποπτική

⁶⁸ [Decarbonising for competitiveness: four ways to reduce European energy prices](#) (Απανθρακοποίηση χάριν της ανταγωνιστικότητας: τέσσερις τρόποι μείωσης των ευρωπαϊκών τιμών ενέργειας)· Buegel, Δεκέμβριος 2024. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι ΗΠΑ διαθέτουν σημαντικά άντληση φυσικού αερίου και, ως εκ τούτου, είναι αναμενόμενο να έχουν εν μέρει χαμηλότερες τιμές χονδρικής αερίου από ό,τι η ΕΕ.

⁶⁹ Μεταξύ άλλων, οι παράμετροι που διέπουν την εφαρμογή της λεγόμενης **απαλλαγής** παρεπόμενης δραστηριότητας, οι κανόνες για τις διακοπές διαπραγμάτευσης και τα όρια θέσης, οι απαιτήσεις που ισχύουν για τους τόπους διαπραγμάτευσης και τους συμμετέχοντες στην αγορά, καθώς και ορισμένες πτυχές της λειτουργίας των αγορών άμεσης παράδοσης (π.χ. η εφαρμογή απαιτήσεων παρόμοιων με εκείνες του εγχειριδίου χρηματοπιστωτικών κανόνων για τα χρηματιστήρια ενέργειας άμεσης παράδοσης).

	προσέγγιση από τις ρυθμιστικές αρχές της ενέργειας και του χρηματοπιστωτικού τομέα και η δημιουργία κοινής εναρμονισμένης βάσης δεδομένων για όλα τα σχετικά δεδομένα της αγοράς στην οποία θα έχουν πλήρη πρόσβαση όλες οι ρυθμιστικές αρχές. Θα καλυφθούν επίσης ορισμένες πτυχές της λειτουργίας των αγορών άμεσης παράδοσης, όπως η εφαρμογή απαιτήσεων παρόμοιων με εκείνες του εγχειριδίου χρηματοπιστωτικών κανόνων για τα χρηματιστήρια ενέργειας άμεσης παράδοσης.
Χρόνος	Οι εργασίες της ειδικής ομάδας για την αγορά αερίου θα ολοκληρωθούν έως το Δ' τρίμηνο του 2025.
Αντίκτυπος	Με την εξέλιξη των συμβάσεων εισαγωγής αερίου, από την αναπροσαρμογή των τιμών βάσει της αξίας του πετρελαίου έως την τιμολόγηση με βάση την προσφορά και τη ζήτηση αερίου, η ΕΕ έχει ήδη εξοικονομήσει περίπου 67 δισ. EUR την τελευταία δεκαετία ⁷⁰ . Από την ενοποίηση της αγοράς αερίου της ΕΕ προκύπτουν καθαρά οφέλη όσον αφορά τη σύγκλιση των τιμών και τη διαφάνεια ⁷¹ . Η ειδική ομάδα για την αγορά αερίου θα επικεντρωθεί στη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας των αγορών αερίου και της διαμόρφωσης των τιμών βάσει της αγοράς στις εν λόγω αγορές.

Θα πρέπει να διερευνηθούν εναλλακτικές λύσεις αντί των εισαγωγών φυσικού αερίου, όπου είναι δυνατόν, ιδίως μέσω του εξηλεκτρισμού ή της ενίσχυσης της παραγωγής βιοαερίου και βιομεθανίου, σύμφωνα με το σχέδιο REPowerEU. Η συγκέντρωση της ζήτησης και οι από κοινού αγορές μπορούν να διαδραματίσουν ισχυρό ρόλο στην επιτάχυνση της δημιουργίας αγοράς για τις πηγές ενέργειας και τα υλικά που απαιτούνται για την παραγωγή καθαρής ενέργειας. Συγκεντρώνοντας τη ζήτησή τους και υιοθετώντας στρατηγικές από κοινού αγορών σύμφωνα με τους κανόνες ανταγωνισμού της ΕΕ, οι αγοραστές της ΕΕ μπορούν να αξιοποιήσουν τη συλλογική τους οικονομική δύναμη, να ενισχύσουν τη διαπραγματευτική τους θέση και να διαπραγματευτούν καλύτερους όρους με τους προμηθευτές. Η προσέγγιση αυτή υιοθετήθηκε επίσης από την Ιαπωνία, η οποία εφαρμόζει μακροχρόνια πολιτική στήριξης των επενδύσεων σε εξαγωγικές υποδομές χωρών παραγωγής υδροποιημένου φυσικού αερίου (στο εξής: ΥΦΑ). Η κοινή αγοραστική δύναμη της ΕΕ θα πρέπει να αξιοποιηθεί με τη διερεύνηση της επιλογής πιο μακροπρόθεσμων συμβατικών δεσμεύσεων ώστε να βελτιωθεί η σταθερότητα των τιμών, για παράδειγμα με την εξασφάλιση δικαιωμάτων υδροποίησης αερίου ή δικαιωμάτων αγοράς. Έχοντας κατά νου την ανταγωνιστικότητα, τις γεωπολιτικές παραμέτρους και τους κλιματικούς στόχους της Ένωσης, η ΕΕ και/ή τα κράτη μέλη θα μπορούσαν επίσης να συνδράμουν τους εισαγωγείς της ΕΕ στις άμεσες επενδύσεις σε εξαγωγικές υποδομές στο εξωτερικό, παρέχοντας προνομιακά δάνεια σε ιδιώτες επενδυτές.

Επιπλέον, ο καλύτερος συντονισμός μεταξύ των κρατών μελών και οι πιο ευέλικτες πορείες πλήρωσης, με την υποστήριξη της Επιτροπής, μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της πίεσης του συστήματος και στην αποφυγή στρεβλώσεων της αγοράς που συνδέονται με την επαναπλήρωση των εγκαταστάσεων αποθήκευσης αερίου και, κατά συνέπεια, στην επαναπλήρωση υπό καλύτερους όρους αγοράς και στην ασφάλεια του εφοδιασμού.

Περιγραφή	Αξιοποίηση της αγοραστικής δύναμης της ΕΕ με σκοπό την επίτευξη καλύτερης συμφωνίας για το εισαγόμενο φυσικό αέριο
Τρόπος	Η Επιτροπή:

⁷⁰ [Despite short-term pain, the EU's liberalised gas markets have brought long-term financial gains](#) (Παρά τη βραχυπρόθεσμη ταλαιπωρία, η απελευθέρωση των αγορών αερίου στην ΕΕ επέφερε μακροπρόθεσμα οικονομικά οφέλη): ΔΟΕ, 2021.

⁷¹ [European natural gas markets: taking stock and looking forward](#) (Ευρωπαϊκές αγορές φυσικού αερίου: απολογισμός και προοπτικές για το μέλλον): Chyong, Μάρτιος 2019.

	<ul style="list-style-type: none"> - θα συνεργαστεί άμεσα με αξιόπιστους προμηθευτές ΥΦΑ για τον εντοπισμό πρόσθετων οικονομικά ανταγωνιστικών εισαγωγών από υφιστάμενα και μελλοντικά έργα εξαγωγής ΥΦΑ· - θα προτείνει, μεταξύ άλλων, τη συγκέντρωση της ζήτησης για τις εταιρείες της ΕΕ που συνάπτουν συμβάσεις υπεργολαβίας σε μονάδες ΥΦΑ παγκοσμίως και συμβάσεις με δικαίωμα προαίρεσης για την προμήθεια ΥΦΑ με αξιόπιστους παραγωγούς ΥΦΑ· - θα διερευνήσει επιλογές πέραν της συγκέντρωσης της ζήτησης και θα εξετάσει άλλες προσεγγίσεις (π.χ. το ιαπωνικό μοντέλο).
Χρόνος	Α'-Β' τρίμηνο του 2025
Αντίκτυπος	Με καλύτερες ευκαιρίες για τους αγοραστές της ΕΕ να εξασφαλίζουν ποσότητες ΥΦΑ δυνάμει μακροπρόθεσμων συμβάσεων, μπορούν να παρασχεθούν τόσο προστασία από την αστάθεια των τιμών όσο και πρόσβαση σε χαμηλότερες τιμές, ώστε οι τιμές της ΕΕ να προσεγγίσουν τις τιμές της παγκόσμιας αγοράς. Η προστασία των αγοραστών της ΕΕ από την αστάθεια των τιμών των ορυκτών καυσίμων θα μπορούσε να οδηγήσει σε σημαντική βραχυπρόθεσμη μείωση των τιμών λιανικής.

Δράση 4: Ενεργειακή απόδοση — επίτευξη εξοικονόμησης ενέργειας

Η ενεργειακή απόδοση αποτελεί βασικό παράγοντα για την οικονομικά προσιτή ενέργεια στη βιομηχανία και τα νοικοκυριά, καθώς και για τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα. Περιορίζει τον αντίκτυπο των υψηλών, ασταθών τιμών ενέργειας στους λογαριασμούς των καταναλωτών. Η βιομηχανία της ΕΕ έχει μειώσει την ενεργειακή της κατανάλωση κατά περίπου 20 % από το 2000, αυξάνοντας παράλληλα τη βιομηχανική παραγωγή. Για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που αντιμετωπίζει η ΕΕ, πρέπει να αξιοποιηθούν λύσεις ενεργειακής απόδοσης. Η προώθηση μιας ενιαίας αγοράς υπηρεσιών ενεργειακής απόδοσης θα βοηθήσει τους Ευρωπαίους να επωφεληθούν από υπηρεσίες που μπορούν να συμβάλουν στη μείωση των λογαριασμών ενέργειας έως το καλύτερο δυνατό κόστος, ιδίως εκείνους που επιβαρύνονται από υψηλό αρχικό κόστος⁷². Η ενίσχυση της αγοράς των παρόχων υπηρεσιών ενεργειακής απόδοσης μπορεί να βοηθήσει περισσότερες επιχειρήσεις να λάβουν συμβουλές σχετικά με αποτελεσματικές λύσεις, για παράδειγμα, όσον αφορά την επαναχρησιμοποίηση της θερμότητας που παράγεται από τις διεργασίες τους.

Περιγραφή	Μια αγορά ενεργειακής απόδοσης με ευρωπαϊκή διάσταση
Τρόπος	Μέσω του ευρωπαϊκού συνασπισμού για τη χρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης , η Επιτροπή θα βελτιώσει την πρόσβαση σε κεφάλαια και θα παράσχει οικονομικά κίνητρα για τη στήριξη των παραγόντων της αγοράς που παρέχουν λύσεις ενεργειακής απόδοσης στις επιχειρήσεις. Η Επιτροπή θα διερευνήσει το ενδεχόμενο περαιτέρω στήριξης του προγράμματος του Ομίλου ΕΤΕπ για την ενεργειακή απόδοση στις ΜΜΕ , το οποίο έχει ως στόχο την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών ΜΜΕ, την προώθηση της υιοθέτησης λύσεων ενεργειακής απόδοσης και ανανεώσιμης ενέργειας και την οικοδόμηση ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τον Όμιλο ΕΤΕπ, θα διερευνήσει τη θέσπιση καθεστώτος εγγυήσεων της ΕΕ με στόχο τον διπλασιασμό των υπηρεσιών ενεργειακής απόδοσης. Το 2026 προβλέπεται

⁷² Η χρηματοδότηση της ΕΕ για μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κατοικίες, επιχειρήσεις και δημόσιες υποδομές μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και της πολιτικής συνοχής (τα κονδύλια στο πλαίσιο του τρέχοντος ΠΔΠ) ανήλθε σε 4,9 δισ. EUR για τα έξυπνα ενεργειακά συστήματα, 8,9 δισ. EUR για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές και 21,8 δισ. EUR για την ενέργεια.

	πιλοτικό έργο , ενδεχομένως μέρος του συνδυαστικού μηχανισμού του προγράμματος InvestEU με το υποπρόγραμμα LIFE CET για τεχνική βοήθεια. Για το έργο αυτό θα απαιτηθούν πρόσθετοι πόροι του InvestEU, οι οποίοι θα προκύψουν από τη βελτιστοποίηση της χρήσης της εγγύησης της ΕΕ που επί του παρόντος διατίθεται μέσω διαφόρων εντολών της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων εντολών από την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού.
Χρόνος	Πρώτο σχέδιο για το καθεστώς εγγυήσεων το Δ' τρίμηνο του 2025. Έναρξη της συνεργασίας το Γ' τρίμηνο του 2025. Αξιολόγηση της αγοράς σε επίπεδο ΕΕ για ένα καθεστώς πιστοποίησης της εξοικονόμησης ενέργειας έως το Δ' τρίμηνο του 2025.
Αντίκτυπος	Αύξηση της προσφοράς χρηματοδοτικών λύσεων για προϊόντα ενεργειακής απόδοσης. Αυτό θα επιτευχθεί μέσω των δραστηριοτήτων των εταιρειών ενεργειακών υπηρεσιών (στο εξής: ΕΕΥ) ⁷³ , με στόχο τον διπλασιασμό της αγοράς των ΕΕΥ σε έως και 4-6 δις. EUR ετησίως , και ενδέχεται να παρέχει δυνατότητα εξοικονόμησης της τάξης του 25-30 % στους καταναλωτές για ανακαινίσεις κτιρίων και έως και 70-80 % ⁷⁴ για τον δημόσιο φωτισμό, με αποτέλεσμα τη μείωση των λογαριασμών ενέργειας.

Δεύτερον, με τα ενεργειακά αποδοτικά προϊόντα οι λογαριασμοί ενέργειας μειώνονται αμέσως. Ωστόσο, τα πολλά μη συμμορφούμενα προϊόντα που εισάγονται από τρίτες χώρες βλάπτουν την ανταγωνιστικότητα των προμηθευτών της ΕΕ και μειώνουν τα οφέλη για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Περιγραφή	Πρόσβαση των καταναλωτών σε αποδοτικότερες συσκευές και προϊόντα με μεγαλύτερη διάρκεια ζωής
Τρόπος	Τα κράτη μέλη, οι εθνικές αρχές εποπτείας της αγοράς και οι εθνικές τελωνειακές αρχές θα πρέπει να ενισχύσουν την εποπτεία της αγοράς και την επιβολή της νομοθεσίας σε εθνικό επίπεδο , μεταξύ άλλων όσον αφορά τα τελωνεία και τις διαδικτυακές πλατφόρμες αγορών. Σύμφωνα με την ανακοίνωση για το ηλεκτρονικό εμπόριο, η ΕΕ στηρίζει τις δράσεις τους και την περαιτέρω συνεργασία τους με τις διαδικτυακές πλατφόρμες αγορών. Η Επιτροπή θα επικαιροποιήσει τους κανόνες της ΕΕ για την ενεργειακή επισήμανση και τον οικολογικό σχεδιασμό , ανταλλάσσοντας βέλτιστες πρακτικές, βελτιώνοντας τα εργαλεία ΤΠ ⁷⁵ και διευκολύνοντας τη συμμόρφωση των οικονομικών φορέων μέσω σαφέστερων πληροφοριών και κατευθυντηρίων γραμμών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο παροχής κινήτρων στους καταναλωτές για να αντικαταστήσουν τις παλιές τους οικιακές συσκευές με ενεργειακά αποδοτικές εναλλακτικές λύσεις.
Χρόνος	Αμέσως.
Αντίκτυπος	Οι κανόνες της ενιαίας αγοράς της ΕΕ για συσκευές και προϊόντα υψηλής ενεργειακής απόδοσης εκτιμάται ότι έχουν αποφέρει εξοικονόμηση περίπου 120 δις. EUR στους λογαριασμούς ενέργειας το 2023 , η οποία εκτιμάται ότι θα αυξηθεί σε περίπου 162 δις. EUR το 2030 ⁷⁶ . Ωστόσο, εκτιμάται ότι το 10 % (δηλαδή πάνω από

⁷³ Η εταιρεία ενεργειακών υπηρεσιών (ΕΕΥ) είναι ένας οργανισμός που προσφέρει ενεργειακές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της υλοποίησης έργων ενεργειακής απόδοσης ή έργων ανανεώσιμης ενέργειας, συχνά βάσει σύμβασης «με το κλειδί στο χέρι».

⁷⁴ [Energy Performance Contracting in the EU – 2020-2021](#) (Συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης στην ΕΕ — 2020-2021). JRC, 2021.

⁷⁵ <https://eprel.ec.europa.eu/screen/home>· <https://webgate.ec.europa.eu/single-market-compliance-space/market-surveillance>.

⁷⁶ Ecodesign Impact Accounting Status Report 2024 (Έκθεση σχετικά με την κατάσταση της λογιστικής καταγραφής του αντίκτυπου του οικολογικού σχεδιασμού για το 2024),

10 δισ. EUR) εξακολουθεί να χάνεται κάθε χρόνο λόγω της πώλησης μη συμμορφούμενων προϊόντων⁷⁷.

Πυλώνας II: Ολοκλήρωση της Ενεργειακής Ένωσης

Παρά την επιτυχία μας στην οικοδόμηση μιας διασυνδεδεμένης αγοράς ενέργειας, η πραγματική Ενεργειακή Ένωση βρίσκεται ακόμη υπό εξέλιξη. Καθώς η ΕΕ αντιμετωπίζει αυξανόμενο ενεργειακό κόστος το οποίο επιβαρύνει τα νοικοκυριά και εμποδίζει τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα —επηρεάζοντας ιδιαίτερα τους ενεργοβόρους τομείς— είναι προφανής η ανάγκη για μια μετασχηματιστική προσέγγιση. Για τον λόγο αυτόν, πρέπει να συνεχίσουμε την προσπάθεια θέσπισης πιο μακροπρόθεσμων, διαρθρωτικών μέτρα, τα οποία θα οδηγήσουν στην καθαρότερη και φθηνότερη ενέργεια που χρειαζόμαστε και θα μας φέρουν πιο κοντά στην πραγματική Ενεργειακή Ένωση, συμπεριλαμβανομένης της αύξησης των επενδύσεων στην έρευνα και την καινοτομία για λύσεις καθαρής ενέργειας. Η ΕΕ πρέπει να προχωρήσει προς τον εξηλεκτρισμό και προς την πλήρη ενοποίηση της ενιαίας αγοράς ενέργειας, επιτυγχάνοντας τους στόχους διασύνδεσης και αξιοποιώντας τη συμπληρωματικότητα μεταξύ των κρατών μελών για τη δημιουργία μιας πραγματικής Ενεργειακής Ένωσης προς όφελος όλων.

Το παρόν σχέδιο δράσης αποτελεί το πρώτο βήμα προς την ενίσχυση της διασύνδεσης και της ενοποίησης. Για τον λόγο αυτόν, κατά τους προσεχείς μήνες, η Επιτροπή θα δρομολογήσει σειρά πρωτοβουλιών με στόχο την ενίσχυση της διακυβέρνησης της Ενεργειακής Ένωσης, την ανάπτυξη καθαρής ενέργειας, τη βελτίωση της ασφάλειας του εφοδιασμού μας και τη μείωση των λογαριασμών των πολιτών και των επιχειρήσεων.

Δράση 5: Ολοκλήρωση της Ενεργειακής Ένωσης

Με βάση την επιτυχία του σχεδίου REPowerEU, με το οποίο ενισχύθηκαν η παραγωγή καθαρής ενέργειας και η διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού, οι εν λόγω στόχοι θα στηριχθούν περαιτέρω με ένα νέο **σχέδιο δράσης για τον εξηλεκτρισμό** (Α' τρίμηνο του 2026) και μια **στρατηγική για τη θέρμανση και την ψύξη** (Α' τρίμηνο του 2026). Ο φιλόδοξος **εξηλεκτρισμός** του ενεργειακού συστήματος και η επέκταση των πηγών καθαρής παραγωγής **θα αυξήσουν την ενεργειακή απόδοση του ενεργειακού τομέα** στο σύνολό του, **θα συμβάλουν στην απανθρακοποίηση** των τομέων της βιομηχανίας, της κινητικότητας και της θέρμανσης και ψύξης και **θα στηρίξουν την υιοθέτηση της καθαρής και εγχώριας παραγωγής ενέργειας**. Έως το 2030, μέσω των πρωτοβουλιών αυτών, θα μειωθεί η εξάρτησή μας από τα ορυκτά καύσιμα, με αποτέλεσμα τη δυνητική ετήσια εξοικονόμηση δισεκατομμυρίων. Οι εκπτώσεις φόρου για τον εξηλεκτρισμό της βιομηχανίας μπορούν να προωθήσουν τον εξηλεκτρισμό και να συμβάλουν ώστε η βιομηχανία της ΕΕ να καταστεί πιο ανταγωνιστική, καθώς θα στηριχθεί η οικονομική προσιτότητα του εξοπλισμού, θα αυξηθούν οι πωλήσεις και θα ενθαρρυνθεί η υιοθέτηση από τους καταναλωτές.

Η ψηφιοποίηση αποτελεί μια ακόμη πηγή εξοικονόμησης για τους καταναλωτές, αλλά και δυνητικό τρωτό σημείο. Το 2026 η Επιτροπή θα εγκρίνει **στρατηγικό χάρτη πορείας για την ψηφιοποίηση και την τεχνητή νοημοσύνη** (στο εξής: TN) **στον ενεργειακό τομέα** με σκοπό την επιτάχυνση της ανάπτυξης ευρωπαϊκών λύσεων TN σε τομείς όπως η

<https://circabc.europa.eu/ui/group/418195ae-4919-45fa-a959-3b695c9aab28/library/b29b3be3-8085-4e2f-8095-74ad98d9166c/details>, πίνακας 2 και διάγραμμα 2.

⁷⁷ Επιτροπή, [Ανακοίνωση με τίτλο «Πρόγραμμα εργασίας για τον οικολογικό σχεδιασμό και την ενεργειακή επισημάνση για την περίοδο 2022-2024»](#) (2022/C 182/01).

βελτιστοποίηση του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, η ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και της βιομηχανίας και η ευελιξία από την πλευρά της ζήτησης. Επιπλέον, θα προωθήσει την έρευνα και την καινοτομία με βάση την ΤΝ, συνδέοντας νεοφυείς επιχειρήσεις με εταιρείες ενέργειας, διασφαλίζοντας παράλληλα ισχυρές εγγυήσεις για την κυβερνοασφάλεια, την ιδιωτικότητα και την ασφάλεια των δεδομένων. Η Επιτροπή **θα εξετάσει επίσης την αυξανόμενη ενεργειακή κατανάλωση των κέντρων δεδομένων**^{78,79} και θα προωθήσει τη βιώσιμη ενσωμάτωσή τους στο ενεργειακό σύστημα. Τα κέντρα δεδομένων μπορούν να αυξήσουν την πίεση στο ενεργειακό σύστημα και να επιφέρουν αύξηση των τιμών ενέργειας, ιδίως λαμβανομένης υπόψη της ικανότητας των κέντρων δεδομένων να υποβάλλουν υψηλότερες προσφορές για πρόσβαση στην ενέργεια από άλλους καταναλωτές ενέργειας.

Ταυτόχρονα, το **στρατηγικό σχέδιο ενεργειακών τεχνολογιών της ΕΕ** (στο εξής: σχέδιο ΣΕΤ) συμβάλλει στην αντιμετώπιση του σημερινού κατακερματισμού των ενωσιακών χαρτοφυλακίων έρευνας και καινοτομίας στους τομείς της καθαρής ενέργειας και του εξηλεκτρισμού. Απαιτείται περαιτέρω εντατικοποίηση των προσπαθειών για την επίτευξη του ενωσιακού στόχου για δημόσιες και ιδιωτικές δαπάνες ύψους 3 % του ΑΕΠ^{80,81}. Η Επιτροπή θα προωθήσει την καινοτομία, ιδίως σε συντονισμό με τα κράτη μέλη μέσω της διευθύνουσας ομάδας του σχεδίου ΣΕΤ που συστάθηκε με την πράξη για τη βιομηχανία των μηδενικών καθαρών εκπομπών⁸². Επιπλέον, όσον αφορά τη στήριξη της σύντηξης ως καινοτόμου, απανθρακοποιημένης πηγής ενέργειας για το μέλλον, θα προταθεί **στρατηγική για τη σύντηξη**, η οποία θα περιλαμβάνει τη δημιουργία σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα με σκοπό την επιτάχυνση της εμπορικής αξιοποίησης.

Προκειμένου να επιτύχει τους στόχους της για την ενέργεια και το κλίμα, η ΕΕ χρειάζεται περισσότερα από 570 δισ. EUR ετησίως μεταξύ του 2021 και του 2030 και 690 δισ. EUR ετησίως από το 2031 έως το 2040 για επενδύσεις σε ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, συμπεριλαμβανομένων της ηλιακής και αιολικής ενέργειας και της ενέργειας από βιομάζα, της ενεργειακής απόδοσης και της δυναμικότητας του δικτύου. Η Επιτροπή θα αξιολογήσει επίσης τις ανάγκες επενδύσεων στην πυρηνική ενέργεια⁸³ και θα προωθήσει τις επενδύσεις σε τεχνολογίες καθαρής ενέργειας επόμενης γενιάς, όπως η πυρηνική σύντηξη, η ενίσχυση της γεωθερμίας και οι συσσωρευτές στερεάς κατάστασης, καθώς και σε υφιστάμενες δυναμικότητες, όπως η ανακαίνιση. Παρότι το μεγαλύτερο μέρος των επενδύσεων πρέπει να προέρχεται από ιδιωτικά κεφάλαια, η δημόσια χρηματοδότηση πρέπει να είναι καλύτερα στοχευμένη για τη μόχλευση ιδιωτικών επενδύσεων μέσω της ελαχιστοποίησης των κινδύνων σε στρατηγικά έργα, ιδίως με τη χρήση μέσων εγγυήσεων και μετοχικού κεφαλαίου. Η Επιτροπή θα αντιμετωπίσει το επενδυτικό κενό και θα κινητοποιήσει ιδιωτικά κεφάλαια για την ενεργειακή μετάβαση με μια **στρατηγική για τις επενδύσεις σε καθαρή ενέργεια** και θα παρουσιάσει **επικαιροποιημένο ενδεικτικό πυρηνικό πρόγραμμα** (στο εξής: PINC).

⁷⁸ Οι ψηφιακές υποδομές αντιπροσωπεύουν περίπου το 3,5 % της χρήσης ηλεκτρικής ενέργειας στην ΕΕ, με τα κέντρα δεδομένων να ευθύνονται για το 70 % περίπου. [Energy consumption in data centres and broadband communication networks in the EU](#) (Ενεργειακή κατανάλωση των κέντρων δεδομένων και των ευρυζωνικών δικτύων επικοινωνίας στην ΕΕ): JRC, 2024.

⁷⁹ [Why European data centres are set for major growth](#) (Γιατί αναμένεται σημαντική ανάπτυξη των ευρωπαϊκών κέντρων δεδομένων): Morgan Stanley & Co., Ιούλιος 2024.

⁸⁰ [Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 23ης Μαρτίου 2023](#) (EUCO 4/23).

⁸¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής για την [αναθεώρηση του στρατηγικού σχεδίου ενεργειακών τεχνολογιών \(ΣΕΤ\)](#) [COM(2023) 634 final].

⁸² [Πράξη για τη βιομηχανία των μηδενικών καθαρών εκπομπών](#): κανονισμός (ΕΕ) 2024/1735.

⁸³ https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/green.html.

Πάνω απ' όλα, για την ολοκλήρωση μιας πραγματικής Ενεργειακής Ένωσης απαιτείται μια **πλήρως ενοποιημένη αγορά ενέργειας**, με ένα **συνεκτικό πλαίσιο διακυβέρνησης** που ευθυγραμμίζει τους στόχους σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο και διασφαλίζει ότι οι αποφάσεις διασυνοριακού και ενωσιακού ενδιαφέροντος λαμβάνονται στο σωστό επίπεδο. Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή θα εκδώσει **λευκή βίβλο για τη βαθύτερη ενοποίηση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας** έως τις αρχές του 2026.

Επιπλέον, τα **εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα** (στο εξής: ΕΣΕΚ) πρέπει να εξελιχθούν σε στρατηγικά επενδυτικά σχέδια τα οποία θα προωθούν την προβλεψιμότητα των επενδύσεων, την εμπιστοσύνη των καταναλωτών, την καινοτομία και την ανάπτυξη της αγοράς καθαρών τεχνολογιών. Η Επιτροπή θα προτείνει αναθεώρηση του κανονισμού για τη διακυβέρνηση με σκοπό την απλούστευση, την ενίσχυση και τον εκσυγχρονισμό **της διακυβέρνησης της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα**⁸⁴, ώστε να προετοιμαστεί η Ευρώπη για το πλαίσιο πολιτικής για την ενέργεια και το κλίμα μετά το 2030. Επιπλέον, περιφερειακές πρωτοβουλίες, όπως η διαμεσογειακή πρωτοβουλία για τη συνεργασία στον τομέα της ενέργειας και της καθαρής τεχνολογίας, θα μπορούσαν να διαδραματίσουν ρόλο στη στήριξη της παραγωγής καθαρών τεχνολογιών.

Οι τιμές της ενέργειας μπορεί να διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών. Για την ενίσχυση του συντονισμού σε ολόκληρη την Ενεργειακή Ένωση, καθώς και της διακυβέρνησης του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας, η Επιτροπή θα συστήσει **ειδική ομάδα για την Ενεργειακή Ένωση**. Η ειδική ομάδα, η οποία θα αποτελείται από εκπροσώπους υψηλού επιπέδου της Επιτροπής, των αρμόδιων οργάνων της ΕΕ, των κρατών μελών και των συμφεροντούχων, ανάλογα με τις ανάγκες, θα εξετάζει και θα προσδιορίζει τεχνικές ή κανονιστικές προσαρμογές και θα υποβάλλει τακτικά εκθέσεις στην πρόεδρο της Επιτροπής, στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στο Συμβούλιο Ενέργειας και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Για να στηρίξει το έργο αυτό, η Επιτροπή **θα εστιάσει περισσότερο στην αξιολόγηση των επιπτώσεων των σχετικών πρωτοβουλιών όσον αφορά την οικονομική προσιτότητα της ενέργειας για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις**. Το αποτέλεσμα των σχετικών αναλύσεων —με τη συμμετοχή, όποτε είναι δυνατόν, εξωτερικών εμπειρογνομόνων— θα αντικατοπτρίζεται δεόντως στις εκτιμήσεις επιπτώσεων σχετικά με τις νέες νομοθετικές πρωτοβουλίες και τις αναθεωρήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας. Θα συμπληρώνει τις πληροφορίες που δημοσιεύει τακτικά η Επιτροπή σχετικά με τον αντίκτυπο των πρωτοβουλιών της μέσω διαφόρων εκθέσεων, όπως η έκθεση για την κατάσταση της Ενεργειακής Ένωσης⁸⁵ και οι εκθέσεις σχετικά με τις τιμές και το κόστος της ενέργειας⁸⁶.

Περιγραφή	Μια ολοκληρωμένη Ενεργειακή Ένωση
Τρόπος	Η Επιτροπή: <ul style="list-style-type: none">- θα συστήσει ειδική ομάδα για την Ενεργειακή Ένωση·- θα δημοσιεύσει λευκή βίβλο για τη βαθύτερη ενοποίηση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας·- θα αναθεωρήσει τον κανονισμό για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης·- θα παρουσιάσει στρατηγική για τις επενδύσεις σε καθαρή ενέργεια, επικαιροποιημένο ενδεικτικό πυρηνικό πρόγραμμα (στο εξής: PINC) και

⁸⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1999 [για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα](#).

⁸⁵ Για παράδειγμα, η [έκθεση για την κατάσταση της Ενεργειακής Ένωσης 2024](#) [COM(2024) 404 final].

⁸⁶ [Energy prices and costs in Europe](#) (Τιμές και κόστος της ενέργειας στην Ευρώπη) — Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

	<p>στρατηγική για τη σύντηξη</p> <ul style="list-style-type: none"> - θα υποβάλει σχέδιο δράσης για τον εξηλεκτρισμό, στρατηγικό χάρτη πορείας για την ψηφιοποίηση και την τεχνητή νοημοσύνη στον ενεργειακό τομέα και στρατηγική για τη θέρμανση και την ψύξη.
Χρόνος	<p>2025: ειδική ομάδα για την Ενεργειακή Ένωση, στρατηγική για τις επενδύσεις σε καθαρή ενέργεια και PINC.</p> <p>Έως τα μέσα του 2027 για τις άλλες πρωτοβουλίες.</p>
Αντίκτυπος	<p>Βαθύτερη ενοποίηση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας μέσω της έναρξης διαλόγου για τη μελλοντική εξέλιξη της αγοράς και της δημιουργίας ειδικής ομάδας για την Ενεργειακή Ένωση.</p> <p>Πρόληψη των απότομων αυξήσεων του κόστους του συστήματος η οποίες θα ανέλθουν σε έως 103 δισ. EUR έως το 2040 εάν δεν αναληφθεί δράση⁸⁷.</p> <p>Τόνωση των επενδύσεων και μείωση του κόστους μέσω της ελαχιστοποίησης των κινδύνων για τα κεφάλαια, δηλαδή της μείωσης των δυνητικών κινδύνων που συνδέονται με τις επενδύσεις, της ελάφρυνσης του διοικητικού φόρτου για τον σχεδιασμό και την υποβολή εκθέσεων και της βελτίωσης του συντονισμού των κρατών μελών στη χάραξη πολιτικών, ώστε να εξασφαλιστεί επενδυτική ασφάλεια για το 2040 και τα ΕΣΕΚ να καταστούν πραγματικά επενδυτικά σχέδια.</p> <p>Η επιτάχυνση του εξηλεκτρισμού κατά 40 % το 2030⁸⁸, με την αξιοποίηση της ευελιξίας από τον εξηλεκτρισμό των τομέων της θέρμανσης, των μεταφορών και του υδρογόνου, μπορεί να επιφέρει ετήσια εξοικονόμηση κόστους για το ενεργειακό σύστημα ύψους 32 δισ. EUR το 2030⁸⁹. Με την αμφίδρομη φόρτιση ηλεκτρικών οχημάτων και μόνο, θα μπορούσαν να εξοικονομηθούν 9,7 δισ. EUR⁹⁰.</p> <p>Ενίσχυση της απόδοσης θέρμανσης και ψύξης με την αύξηση της ανάκτησης και επαναχρησιμοποίησης της θερμότητας και της εγκατάστασης αντλιών θερμότητας. Με την επέκταση της ανάκτησης απορριπτόμενης θερμότητας σε βιομηχανικές διεργασίες και ενεργειακές υπηρεσίες μπορεί να βελτιωθεί η αποδοτικότητα του συστήματος και να μειωθεί το κόστος. Με ευρύτερη υιοθέτηση των αντλιών θερμότητας και καλύτερη απόδοση των κατοικιών θα μπορούσαν να μειωθούν οι δαπάνες εισαγωγής ορυκτών καυσίμων κατά 60 δισ. EUR έως το 2030, με παράλληλη μείωση της ζήτησης για άλλους φορείς ενέργειας και σταθεροποίηση των τιμών.</p> <p>Αξιοποίηση της ψηφιοποίησης για τη μείωση του κόστους στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας⁹¹, ενίσχυση της απόδοσης με εκτιμώμενη εξοικονόμηση 5 % στη λειτουργία και τη συντήρηση, 5 % σε παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια και 5 % σε απώλειες δικτύου⁹².</p>

⁸⁷ [Redispatch and Congestion Management](#) (Διαχείριση ανακατανομής και συμφόρησης): Κοινό Κέντρο Ερευνών, Μάιος 2024.

⁸⁸ Το 2024 η ηλεκτρική ενέργεια αντιπροσώπευε περίπου το 23 % της τελικής κατανάλωσης ενέργειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το 32-33 % έως το 2030 βασίζεται στη μοντελοποίηση του ενεργειακού συστήματος με τη χρήση των μοντέλων PRIMES και POTEEnCIA. Η τελική κατανάλωση ενέργειας που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του εύρους αντιστοιχεί στους ορισμούς της Eurostat (*nrg_ind_fecf*), δηλαδή συμπεριλαμβάνονται η βιομηχανία, οι μεταφορές, τα νοικοκυριά, οι υπηρεσίες, η γεωργία και η θερμότητα του περιβάλλοντος από τις αντλίες θερμότητας, και εξαιρούνται τα καύσιμα της διεθνούς αεροπλοΐας και ναυσιπλοΐας.

⁸⁹ [Mission Solar 2040: Europe's Flexibility Revolution](#) (Αποστολή Ηλιακή Ενέργεια 2040: Ευρωπαϊκή Επανάσταση Ευελιξίας): SolarPower Europe, Ιούνιος 2024.

⁹⁰ [Potential of a full EV-power-system-integration in Europe](#) (Δυνατότητα πλήρους ενσωμάτωσης των ηλεκτρικών οχημάτων στα συστήματα ηλεκτρικής ενέργειας της Ευρώπης): T&E, εκπονήθηκε από Fraunhofer ISE & ISI, Οκτώβριος 2024.

⁹¹ [Implications of digitalisation on future electricity market design](#) (Οι επιπτώσεις της ψηφιοποίησης στον μελλοντικό σχεδιασμό της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας): Oxford Institute for Energy Studies, Απρίλιος 2023.

⁹² [Strategic analysis and development plan design on digital transformation in the energy industry](#) (Στρατηγική ανάλυση και κατάρτιση σχεδίου ανάπτυξης σχετικά με τον ψηφιακό μετασχηματισμό στον κλάδο της ενέργειας): Liu & Lu, 2021.

Πυλώνας III: Προσέλκυση επενδύσεων και διασφάλιση της επίτευξης των στόχων

Για μια πραγματική Ενεργειακή Ένωση που θα βασίζεται σε εγχώρια καθαρή και οικονομικά προσιτή ενέργεια για όλους τους Ευρωπαίους καταναλωτές απαιτούνται σημαντικές επενδύσεις κατά την επόμενη δεκαετία και ισχυρή διακυβέρνηση. Η ισχυρή πολιτική ηγεσία και δέσμευση και η χωρίς αποκλεισμούς συμμετοχή όλων των παραγόντων της αξιακής αλυσίδας της ενέργειας είναι απαραίτητες για την ταχεία από κοινού υλοποίηση του παρόντος σχεδίου δράσης.

Δράση 6: Σύναψη τριμερούς σύμβασης για οικονομικά προσιτή ενέργεια στη βιομηχανία της Ευρώπης

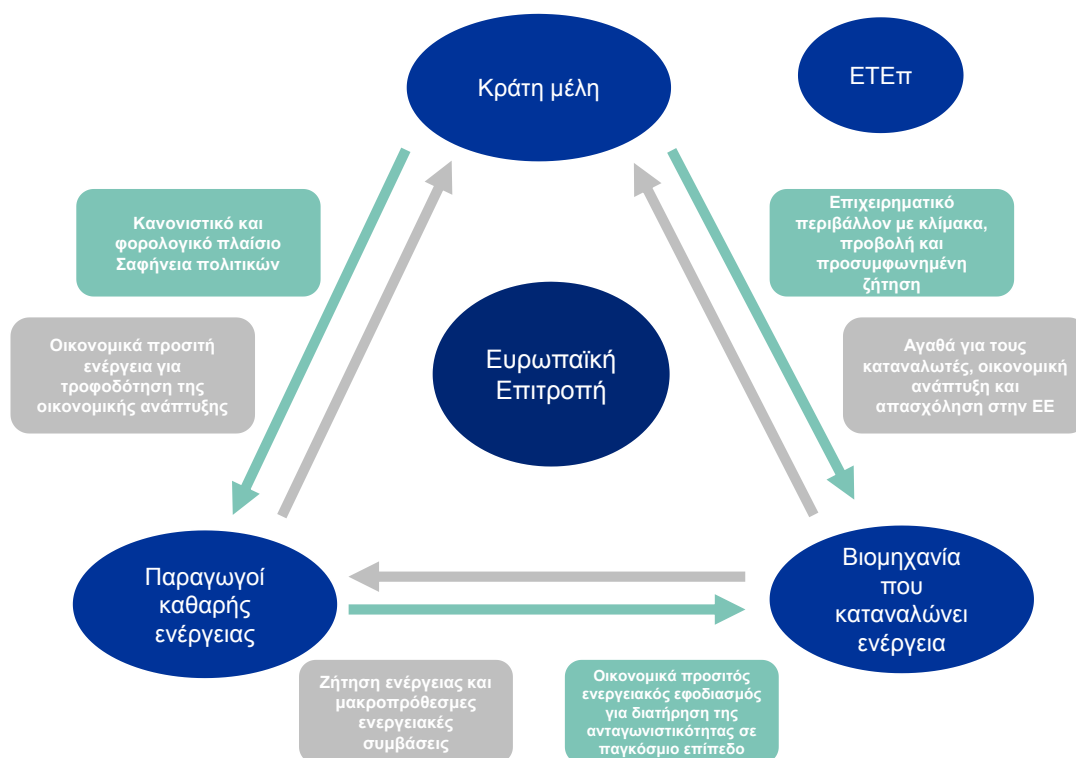
Η αυξανόμενη αβεβαιότητα στην αγορά μπορεί να δημιουργήσει σημαντικές προκλήσεις για τους φορείς ανάπτυξης έργων και μπορεί να καθυστερήσει ή να αποτρέψει τις επενδύσεις. Για να αντιμετωπιστεί αυτό, οι κυβερνήσεις, οι παραγωγοί ενέργειας και οι βιομηχανίες που καταναλώνουν ενέργεια μπορούν να δημιουργήσουν από κοινού ευνοϊκό επενδυτικό κλίμα για ένα οικονομικά προσιτό και βιώσιμο ενεργειακό σύστημα και έναν ανταγωνιστικό βιομηχανικό τομέα, διασφαλίζοντας παράλληλα τη διατήρηση και τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας, όπως τονίζεται στη διακήρυξη της Αμβέρσας.

- ❖ **Οι παραγωγοί καθαρής ενέργειας χρειάζεται να γνωρίζουν την κλίμακα της ζήτησης και να διαθέτουν βεβαιότητα σχετικά με τη ζήτηση** προκειμένου να εξασφαλίσουν μακροπρόθεσμο σχεδιασμό, ο οποίος συμβάλλει στη μείωση των κινδύνων για τους επενδυτές και του κόστους των έργων. Η βεβαιότητα σχετικά με τη ζήτηση θα ωφελήσει επίσης τους **κατασκευαστές στην αλυσίδα εφοδιασμού**, για παράδειγμα, τους παραγωγούς υποσταθμών ή καλωδίων για έργα δικτύου, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να επενδύσουν σε νέες παραγωγικές ικανότητες στην Ευρώπη και να προσφέρουν χαμηλότερες τιμές. Αυτό θα διευκόλυνε, για παράδειγμα, τους φορείς ανάπτυξης μεγάλης κλίμακας έργων ηλιακής ή υπεράκτιας αιολικής ενέργειας να διασφαλίζουν τις αλυσίδες εφοδιασμού και να αγοράζουν με χαμηλότερο κόστος.
- ❖ **Η βιομηχανία που καταναλώνει ενέργεια**, και ιδίως η **ενεργοβόρος βιομηχανία**, **χρειάζεται βεβαιότητα σχετικά με τον ενεργειακό εφοδιασμό και τις τιμές της ενέργειας** για να προγραμματίσει την παραγωγή της και να λάβει επενδυτικές αποφάσεις που θα καθορίσουν τον μετασχηματισμό της. Για παράδειγμα, η χαλυβουργία χρειάζεται μακροπρόθεσμη βεβαιότητα όσον αφορά την παροχή και τις τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας για να επενδύσει στον εξηλεκτρισμό των διαδικασιών παραγωγής. Ως ανταπόδοση, η ενεργοβόρος βιομηχανία μπορεί να παράσχει βεβαιότητα προσυμφωνημένης αγοράς στους παραγωγούς ενέργειας μέσω της σύναψης μακροπρόθεσμων συμβάσεων.
- ❖ **Η ΕΕ και οι κυβερνήσεις των κρατών μελών μπορούν να μειώσουν τους κινδύνους μέσω σταθερών κανονιστικών πλαισίων και μέτρων για τη διευκόλυνση των επενδύσεων.** Η επίτευξη αυτής της **προβλεψιμότητας** για τους φορείς ανάπτυξης έργων και τις αλυσίδες εφοδιασμού συμβάλλει στην ελαχιστοποίηση των κινδύνων για τις επενδύσεις και στη μείωση του κόστους για τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί, για παράδειγμα, **με τη δέσμευση για ένα πιο μακροπρόθεσμο, αξιόπιστο και αναλυτικό χρονοδιάγραμμα δημοπρασιών** για έργα καθαρής ενέργειας και με βάση τον υποστηρικτικό σχεδιασμό των διαδικασιών υποβολής προσφορών που

αντικατοπτρίζει τις αρχές της πράξης για τη βιομηχανία των μηδενικών καθαρών εκπομπών σχετικά με **την ανθεκτικότητα, την ασφάλεια και τη βιωσιμότητα**.

Στο πλαίσιο αυτό, οι εμπειρίες του χάρτη για την αιολική ενέργεια⁹³ και του χάρτη για την ηλιακή ενέργεια⁹⁴ έχουν καταδείξει την προστιθέμενη αξία της συγκέντρωσης θεσμικών και οικονομικών φορέων με σκοπό να προβούν σε αποφασιστικές ενέργειες για την οικοδόμηση μιας ανταγωνιστικής αξιακής αλυσίδας σε βασικούς τομείς της καθαρής μετάβασης.

Με βάση αυτές τις εμπειρίες, **μια ευρύτερη τριμερής σύμβαση για οικονομικά προσιτή ενέργεια μπορεί να συνενώσει αυτές τις δεσμεύσεις** και να συμβάλει στη δημιουργία επενδυτικού κλίματος που θα στηρίζει την οικονομικά αποδοτική παραγωγή ενέργειας, τον αξιόπιστο ενεργειακό εφοδιασμό και τη μακροπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Διάγραμμα 4. Τριμερής σύμβαση για οικονομικά προσιτή ενέργεια στη βιομηχανία της Ευρώπης

Περιγραφή	Τριμερής σύμβαση για οικονομικά προσιτή ενέργεια μεταξύ του δημόσιου τομέα — συμπεριλαμβανομένων των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων—, των φορέων ανάπτυξης καθαρής ενέργειας και της βιομηχανίας που καταναλώνει ενέργεια.
Τρόπος	Με μια ευρεία τριμερή σύμβαση: <ul style="list-style-type: none"> - θα εξασφαλιστεί προβλεψιμότητα και η απαιτούμενη κλίμακα για τους παραγωγούς ενέργειας, οι οποίοι θα έχουν ασφαλείς προαγοραστές για την παραγωγή τους, και για τους αγοραστές ενέργειας, που μπορούν να επωφεληθούν από οικονομικά προσιτό και σταθερό ενεργειακό εφοδιασμό· - θα στηριχθούν τα επιχειρηματικά μοντέλα του τομέα, χάρη στη στήριξη που θα παρέχουν η Επιτροπή, η ΕΤΕπ και τα κράτη μέλη, με την οποία θα έχουν τη

⁹³ [European Wind Charter](#) (Ευρωπαϊκός χάρτης για την αιολική ενέργεια).

⁹⁴ [European Solar Charter](#) (Ευρωπαϊκός χάρτης για την ηλιακή ενέργεια).

	δυνατότητα ελαχιστοποίησης των κινδύνων για τις επενδύσεις και ανάπτυξης. Στο εν λόγω πλαίσιο θα περιλαμβάνονται τομιακές συμβάσεις για ορισμένους τομείς (π.χ. υδρογόνο, συνθετικά καύσιμα, συσσωρευτές, υπεράκτια αιολική ενέργεια, ηλιακή ενέργεια, δίκτυα).
Χρόνος	2025
Αντίκτυπος	Αύξηση της διαφάνειας, της προβολής και της βεβαιότητας για τους παραγωγούς και τη βιομηχανία που καταναλώνει ενέργεια, στήριξη των επενδυτικών αποφάσεων και μείωση του κόστους και των τιμών της ενέργειας.

Πυλώνας IV: Ετοιμότητα έναντι πιθανών ενεργειακών κρίσεων

Με την πρόσφατη ενεργειακή κρίση, την πιο σοβαρή που έχει βιώσει η Ευρώπη, υπογραμμίστηκε η σημασία του συντονισμού σε επίπεδο ΕΕ για τη διαχείριση των απότομων αυξήσεων των τιμών στην εσωτερική αγορά. Προκειμένου να αυξηθεί η ανθεκτικότητα έναντι κάθε πιθανής μελλοντικής ενεργειακής κρίσης, τα κράτη μέλη χρειάζονται εργαλεία για αποτελεσματική δράση, ενώ το πλαίσιο για την ασφάλεια του εφοδιασμού πρέπει να ενισχυθεί, ενσωματώνοντας τα διδάγματα που αντλήθηκαν από τις πρόσφατες εξελίξεις.

Δράση 7: Κατοχύρωση της ασφάλειας του εφοδιασμού για σταθερότητα των τιμών

Ο σταθερός ενεργειακός εφοδιασμός είναι ζωτικής σημασίας για την οικονομική ανθεκτικότητα, τη συνεχή πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή ενέργεια και την αποφυγή της ακραίας αστάθειας των τιμών. Οι διαταραχές του ενεργειακού εφοδιασμού, που προκαλούνται από γεωπολιτικές εντάσεις, κυβερνοεπιθέσεις, εσκεμμένες επιθέσεις ή ακραία καιρικά φαινόμενα, απειλούν την οικονομική προσιτότητα. Απαιτείται νέο κανονιστικό πλαίσιο ώστε να αυξηθεί η ανθεκτικότητα του ενεργειακού συστήματος της ΕΕ και να συγκρατηθεί η αστάθεια των τιμών της ενέργειας.

Περιγραφή	Συμβολή στη σταθερότητα των τιμών μέσω ενός πλαισίου για την ενεργειακή ασφάλεια όπου λαμβάνονται υπόψη τα διδάγματα που αντλήσαμε κατά τη διάρκεια της ενεργειακής κρίσης
Τρόπος	Η Επιτροπή θα υποβάλει νομοθετική πρόταση για την αναθεώρηση του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου της ΕΕ για την ενεργειακή ασφάλεια.
Χρόνος	Αρχές του 2026
Αντίκτυπος	Η καλύτερη διαθεσιμότητα ενεργειακού εφοδιασμού ανά πάσα στιγμή και η μεγαλύτερη ετοιμότητα για περιόδους πίεσης στον εφοδιασμό μπορούν να συμβάλουν στον περιορισμό της αστάθειας των τιμών και στη μείωση των τιμών.

Δράση 8: Ετοιμότητα έναντι κρίσεων στις τιμές

Η οδηγία για την ηλεκτρική ενέργεια και η οδηγία για το αέριο περιέχουν διατάξεις που επιτρέπουν στο Συμβούλιο να κηρύσσει κρίση στις τιμές, κατόπιν πρότασης της Επιτροπής, όταν πληρούνται ορισμένες εξαιρετικές προϋποθέσεις κρίσης. Στις περιπτώσεις αυτές, η μείωση της ζήτησης σε καθορισμένες ώρες διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στον μετριασμό των επιπτώσεων των ενεργειακών κρίσεων. Επίσης, εκτός των περιόδων κρίσης, μπορούν να σχεδιαστούν και να ενεργοποιηθούν ακόμη και σήμερα **συστήματα για τη μείωση της ζήτησης αιχμής, βάσει των οποίων οι καταναλωτές ανταμείβονται από τον προμηθευτή τους για τη μείωση της κατανάλωσης σε καθορισμένες ώρες**. Από τις εμπειρίες αρκετών

κρατών μελών καταδεικνύεται ότι, σε εξαιρετικές περιόδους πίεσης του συστήματος και υψηλών τιμών, οι καταναλωτές είναι πρόθυμοι να μειώσουν οικειοθελώς τη ζήτηση.

Περιγραφή	Αποφυγή των κορυφώσεων των τιμών κατά τη διάρκεια ενεργειακών κρίσεων
Τρόπος	Η Επιτροπή θα εκδώσει κατευθυντήριες γραμμές προς τα κράτη μέλη σχετικά με την ανάπτυξη και την εφαρμογή συστημάτων για τη μείωση της ζήτησης αιχμής , με τη θέσπιση κινήτρων ανταμοιβής για τους καταναλωτές. Οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς (στο εξής: ΔΣΜ) θα θεσπίσουν και θα ενεργοποιήσουν μέτρα για τη μείωση της ζήτησης ενέργειας κατά τις ώρες αιχμής και τη μετατόπιση της ζήτησης σε μεταγενέστερο χρόνο.
Χρόνος	Σε εξέλιξη και θα αναπτύσσεται κατά τη διάρκεια απότομων αυξήσεων των τιμών / περιόδων πίεσης του συστήματος.
Αντίκτυπος	Μείωση των τιμών σε περιόδους κορύφωσης της ζήτησης ενέργειας, μείωση της αστάθειας των τιμών και διατήρηση του ελέγχου στους τελικούς λογαριασμούς ενέργειας.

Δεύτερον, για περιπτώσεις στις οποίες **τα σημεία συμφόρησης του δικτύου** ή η γενικότερη συμφόρηση εμποδίζουν σοβαρά τις ροές ενέργειας, απαιτείται στενή συνεργασία με τους ΔΣΜ και τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές για την **προσωρινή αύξηση της διαθέσιμης διασυνοριακής δυναμικότητας διασύνδεσης σε ορισμένες καταστάσεις** (π.χ. περιφερειακή κρίση στις τιμές, όπως σημειώθηκε το 2024 στη νοτιοανατολική Ευρώπη), ώστε να διασφαλίζεται ότι η ενέργεια φθάνει στις περιοχές που πλήττονται περισσότερο. **Οι διακοπές λειτουργίας για λόγους συντήρησης πρέπει να συντονίζονται κατάλληλα** εντός της εσωτερικής αγοράς ενέργειας, ώστε να αποφεύγονται οι περιττές επιπτώσεις των διακοπών αυτών στα γειτονικά κράτη μέλη.

Περιγραφή	Αύξηση της διασυνοριακής πρόσβασης σε φθηνή ηλεκτρική ενέργεια
Τρόπος	Συνεργασία με τους ΔΣΜ και τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές για τη διασφάλιση της προσωρινής αύξησης της διαθέσιμης διασυνοριακής δυναμικότητας σε ορισμένες περιπτώσεις και του κατάλληλου συντονισμού και προγραμματισμού των διακοπών λειτουργίας για λόγους συντήρησης κατά μήκος των συνόρων, ώστε να αποφεύγονται οι περιορισμοί στη ροή ηλεκτρικής ενέργειας.
Χρόνος	Όταν είναι αναγκαίο, π.χ. σε ορισμένες περιφερειακές κρίσεις στις τιμές.
Αντίκτυπος	Διασφάλιση της μεγιστοποίησης του διασυνοριακού εμπορίου ηλεκτρικής ενέργειας σε καταστάσεις κρίσης για τον μετριασμό των τοπικών απότομων αυξήσεων των τιμών σε συγκεκριμένες αγορές.

Τέλος, δεδομένου ότι το φυσικό αέριο αναμένεται συνολικά να παραμείνει ο κύριος παράγοντας καθορισμού των τιμών της ηλεκτρικής ενέργειας τα επόμενα έτη στην ΕΕ, η Επιτροπή είναι πρόθυμη να υποστηρίξει τα κράτη μέλη κατά τον σχεδιασμό μέτρων κρατικών ενισχύσεων, ώστε να τους δοθεί η δυνατότητα να αντιμετωπίσουν τις ακραίες απότομες αυξήσεις των τιμών και τις εξαιρετικές περιστάσεις όσον αφορά τις τιμές, με σκοπό την αποσύνδεση των υψηλών τιμών του αερίου από τις τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας, βάσει μοντέλων δοκιμασμένων σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

Στο σχέδιο δράσης για οικονομικά προσιτή ενέργεια καθορίζονται οκτώ συγκεκριμένα βραχυπρόθεσμα μέτρα για την **υλοποίηση μιας πραγματικής Ενεργειακής Ένωσης με σκοπό την ανταγωνιστικότητα, την οικονομική προσιτότητα, την ασφάλεια και τη βιωσιμότητα**. Για την υλοποίηση αυτού του μετασχηματιστικού σχεδίου δράσης θα

απαιτηθεί η συμμετοχή όλων των παραγόντων: i) ο συντονισμός της ΕΕ με την καθοριστική υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ώστε να εξασφαλιστεί αποτελεσματικό και ρεαλιστικό νομοθετικό πλαίσιο· ii) η σταθερή συνεργασία των κρατών μελών για την επιτόπια υλοποίηση των δράσεων και την εξασφάλιση πλήρους αξιοποίησης του δυναμικού του σχεδίου για τους πολίτες· iii) η ενεργός συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών: της βιομηχανίας και των επιχειρήσεων μας, των εργαζομένων μας, των φορέων καινοτομίας και των πολιτών μας· και iv) η συμμετοχή στο ανώτατο πολιτικό επίπεδο μέσω της ειδικής ομάδας για την Ενεργειακή Ένωση.

Η Επιτροπή θα εφαρμόσει το σχέδιο δράσης, θα το παρακολουθεί και θα υποβάλλει αναφορές σχετικά με την πρόοδο που σημειώνεται στην υλοποίησή του στο πλαίσιο των μελλοντικών εκθέσεων σχετικά με την κατάσταση της Ενεργειακής Ένωσης. Η Επιτροπή θα ενημερώνει τακτικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο Υπουργών Ενέργειας σχετικά με την πρόοδο και θα συζητά τις επιπτώσεις.

Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε είναι σημαντικές. Ωστόσο, το ίδιο ισχύει και για τα πλεονεκτήματά μας. Μαζί, έχουμε δημιουργήσει ανθεκτικά δίκτυα και το πλέον ενοποιημένο ενεργειακό δίκτυο στον κόσμο. Έχουμε καλλιεργήσει ισχυρή μεταποιητική βάση, εργατικό δυναμικό υψηλής ειδίκευσης, προηγμένες τεχνολογίες και ισχυρό κανονιστικό πλαίσιο. Έχουμε διατηρήσει σταθερή και αποφασιστική πρόοδο στην πορεία μας προς την απανθρακοποίηση, αποσυνδέοντας την οικονομική μας μεγέθυνση από τις εκπομπές CO₂ και αναλαμβάνοντας ηγετικό ρόλο στην παγκόσμια ενεργειακή μετάβαση. **Τα πλεονεκτήματά αυτά καθιστούν δυνατή την αντιμετώπιση των προκλήσεων που αντιμετωπίζει σήμερα η Ευρώπη.**

Οι λόγοι για την αναμέτρησή μας με αυτές τις προκλήσεις είναι σαφείς. Η ενέργεια βρίσκεται στον πυρήνα της οικονομίας και της κοινωνίας μας. Αντιπροσωπεύει μικρό μέρος των δαπανών μας ως ποσοστό του ΑΕΠ^{95,96}, αλλά αποτελεί κινητήρια δύναμη για το σύνολο της οικονομίας. Κινεί τα τρένα που μας μεταφέρουν, θερμαίνει τα σπίτια στα οποία ζούμε και θέτει σε λειτουργία τα μηχανήματα που παράγουν τα αγαθά που χρησιμοποιούμε καθημερινά. Αποτελεί επίσης ένα από τα θεμέλια της Ένωσής μας, από την εποχή που ο άνθρακας και ο χάλυβας ήταν οι πυλώνες της ανασυγκρότησης της Ευρώπης —έκτοτε στηρίζει την ανάπτυξη της οικονομίας μας και βελτιώνει την καθημερινή ζωή των Ευρωπαίων.

Η παραγωγή ενέργειας και η ενοποίηση των ενεργειακών μας αγορών ήταν ανέκαθεν θεμελιώδους σημασίας για την ευρωπαϊκή ενότητα. Από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα έως την ανάπτυξη της Ενεργειακής Ένωσης, η ενέργεια υπήρξε **βασικός παράγοντας της οικονομικής μας σταθερότητας και κινητήρια δύναμη της ολοκλήρωσης της ΕΕ.** Με γνώμονα την **Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας** και στηρίζοντας τη συμφωνία για καθαρή βιομηχανία, το παρόν **σχέδιο δράσης για οικονομικά προσιτή**

⁹⁵ Οι δαπάνες των κυβερνήσεων της ΕΕ για την ενέργεια αντιπροσωπεύουν μόλις το 1,1 % των δαπανών μας ως ποσοστό του ΑΕΠ (https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Government_expenditure_on_economic_affairs).

⁹⁶ Κατά μέσο όρο την περίοδο 2000-2021, οι ακαθάριστες εισαγωγές ορυκτών καυσίμων αντιπροσώπευαν περίπου το 20 % των συνολικών εισαγωγών εμπορευμάτων, ποσό που ισοδυναμεί με το 2,8 % του ΑΕΠ της ΕΕ (με βάση τα εμπορικά στοιχεία της Eurostat για τον κωδικό ΣΟ 27). [Impact Assessment report accompanying the Commission Communication on Europe's 2040 climate target](#) (Έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων που συνοδεύει την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον κλιματικό στόχο της Ευρώπης για το 2040) [SWD(2024) 63 final, μέρος 3/5].

ενέργεια θα μας δώσει τη δυνατότητα να αξιοποιήσουμε τα πλεονεκτήματά μας, καθώς θα μας επιτρέψει να απελευθερώσουμε την **πραγματική αξία της Ενεργειακής μας Ένωσης** και να επιβεβαιώσουμε εκ νέου τη δέσμευση της ΕΕ για μια συμπεριληπτική ενεργειακή μετάβαση, **όπου κανένα άτομο και καμία κοινότητα δεν θα μείνει στο περιθώριο.**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

Περιγραφή	Χρόνος	Φορέας υλοποίησης
Πυλώνας Ι: Μείωση του ενεργειακού κόστους		
Δράση 1: Πιο προσιτοί οικονομικά λογαριασμοί ηλεκτρικού ρεύματος		
Αποδοτικότερα τέλη δικτύου με σκοπό τη μείωση του κόστους για το ενεργειακό σύστημα Αποδοτικότερα τέλη δικτύου με σκοπό τη μείωση του κόστους για το ενεργειακό σύστημα	Β' τρίμηνο του 2025	Επιτροπή, κράτη μέλη, ΕΡΑ
Χαμηλότερη φορολόγηση της ηλεκτρικής ενέργειας και αφαίρεση των συνιστωσών μη ενεργειακού κόστους από τους λογαριασμούς	Από την έγκριση Δ' τρίμηνο του 2025 (σύσταση)	Κράτη μέλη, με την υποστήριξη της Επιτροπής
Παροχή στους καταναλωτές της δυνατότητας να στραφούν σε φθηνότερους προμηθευτές ενέργειας, με παράλληλη αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας	Γ' τρίμηνο του 2025	Επιτροπή, κράτη μέλη, ΕΡΑ
Δράση 2: Μείωση του κόστους παροχής ηλεκτρικής ενέργειας		
Αποσύνδεση των λογαριασμών λιανικής ηλεκτρικού ρεύματος από τις υψηλές και ασταθείς τιμές του αερίου	Δ' τρίμηνο του 2025 (ΕΤΕπ) και Δ' τρίμηνο του 2025 (καθοδήγηση για CfD)	Επιτροπή, ΕΤΕπ, κράτη μέλη
Μείωση των χρόνων αδειοδότησης για την επιτάχυνση της ενεργειακής μετάβασης	Από την έγκριση και για όλη την περίοδο 2025-2026	Επιτροπή, κράτη μέλη, αρμόδιες εθνικές αρχές
Επιτάχυνση της επέκτασης, του εκσυγχρονισμού και της ψηφιοποίησης των δικτύων	Α' τρίμηνο του 2026	Επιτροπή, κράτη μέλη, ΔΣΜ
Αύξηση της ευελιξίας του συστήματος με την ανάπτυξη της αποθήκευσης και της απόκρισης ζήτησης	Από την έγκριση Β' τρίμηνο του 2025 (πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων) Α' τρίμηνο του 2026 (νέοι κανόνες απόκρισης)	Επιτροπή, κράτη μέλη

	ζήτησης)	
Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την προώθηση ανταμοιβής για την ευελιξία στις συμβάσεις λιανικής	Δ' τρίμηνο του 2025	Επιτροπή, κράτη μέλη
Δράση 3: Βελτίωση των αγορών αερίου για δίκαιες τιμές ενέργειας		
Διασφάλιση θεμιτού ανταγωνισμού στις αγορές αερίου	Δ' τρίμηνο του 2025	Επιτροπή, κράτη μέλη, ACER, ESMA, EPA
Αξιοποίηση της αγοραστικής δύναμης της ΕΕ με σκοπό την επίτευξη καλύτερης συμφωνίας για το εισαγόμενο φυσικό αέριο	Α'-Β' τρίμηνο του 2025	Επιτροπή με διεθνείς εταίρους
Δράση 4: Ενεργειακή απόδοση: επίτευξη εξοικονόμησης ενέργειας		
Μια αποδοτική αγορά με ευρωπαϊκή διάσταση	Γ'-Δ' τρίμηνο του 2025	Επιτροπή, ΕΤΕπ, χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, ενεργειακά αποδοτικές βιομηχανίες
Πρόσβαση των καταναλωτών σε αποδοτικότερες συσκευές και προϊόντα με μεγαλύτερη διάρκεια ζωής	Από την έγκριση	Επιτροπή, κράτη μέλη, εθνικές αρχές εποπτείας της αγοράς και τελωνειακές αρχές
Πυλώνας II: Οικοδόμηση μιας πραγματικής Ενεργειακής Ένωσης		
Δράση 5: Ολοκλήρωση της Ενεργειακής Ένωσης		
Σύσταση ειδικής ομάδας για την Ενεργειακή Ένωση	2025	Επιτροπή, κράτη μέλη, αρμόδια όργανα της ΕΕ, εμπειρογνώμονες
Αντιμετώπιση του επενδυτικού κενού και κινητοποίηση ιδιωτικών κεφαλαίων	Β' τρίμηνο του 2025	Επιτροπή, ΕΤΕπ, InvestEU
Οικοδόμηση μιας πιο ενοποιημένης αγοράς ενέργειας		Επιτροπή, κράτη μέλη, ΕΚ και ενδιαφερόμενα μέρη
Παροχή επενδυτικής ασφάλειας και απλουστευμένου καθεστώτος διακυβέρνησης για μια ισχυρή Ενεργειακή Ένωση	2026 έως μέσα του 2027	Επιτροπή
Αύξηση του εξηλεκτρισμού		Επιτροπή, κράτη μέλη
Αύξηση της ψηφιοποίησης και της χρήσης ΤΝ στον ενεργειακό τομέα		Επιτροπή
Απανθρακοποίηση και ενσωμάτωση του τομέα θέρμανσης/ψύξης για αντικατάσταση του αερίου		Επιτροπή, κράτη μέλη
Πυλώνας III: Προσέλκυση επενδύσεων και διασφάλιση της επίτευξης των στόχων		
Δράση 6: Τριμερής σύμβαση για οικονομικά προσιτή ενέργεια για τη βιομηχανία της Ευρώπης		
Τριμερής σύμβαση για οικονομικά προσιτή ενέργεια	2025	Επιτροπή, κράτη μέλη, ΕΤΕπ,

		παραγωγοί ενέργειας και βιομηχανία
Πολώνας IV: Ετοιμότητα έναντι πιθανών ενεργειακών κρίσεων		
Δράση 7: Ασφάλεια του εφοδιασμού για σταθερότητα των τιμών		
Συμβολή στη σταθερότητα των τιμών μέσω κατάλληλου για τον επιδιωκόμενο σκοπό πλαισίου για την ενεργειακή ασφάλεια	Αρχές του 2026	Επιτροπή
Δράση 8: Ετοιμότητα έναντι κρίσεων στις τιμές		
Αποφυγή των κορυφώσεων των τιμών κατά τη διάρκεια ενεργειακών κρίσεων	Κατά τη διάρκεια ενεργειακών κρίσεων	Επιτροπή, κράτη μέλη, ΔΣΜ
Αύξηση της διασυνοριακής πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή ηλεκτρική ενέργεια	Κατά τη διάρκεια ενεργειακών κρίσεων	Επιτροπή, ΕΡΑ, ΔΣΜ